

IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE ZA 2024. GODINU

**Skrivena pravda:
hrvatska u kaznenim postupcima za ratne zločine krši načelo
javnosti radi zaštite osobnih podataka**

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću, Zagreb
Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
Zagreb – Osijek, srpanj 2025.

SADRŽAJ:

1. Sažetak	3
2. Godišnji Izvještaj o praćenju suđenja za ratne zločine za 2024. godinu	8
3. Osvrt na rad odjela za ratne zločine policijskih uprava	10
4. Pregled rada županijskih državnih odvjetništava	11
5. Istrage	14
6. Optužnice	15
7. (Ne)Transparentnost rada županijskih državnih odvjetništava	15
8. Pregled rada nadležnih sudova za ratne zločine	15
9. Dugotrajnost kaznenih postupaka	16
10. Pravni položaj i problem žrtava i oštećenika u kaznenom postupku	17
11. Pomanjkanje transparentnosti i nedostupnost sudske prakse	17
12. Sustav obeštećenja	19
13. Civilni stradalnici Domovinskog rata - Ostvarivanje prava temeljem Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata	20
14. Tablica	27

Sažetak

Organizacije za ljudska prava *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću (Zagreb) i Centar za mir, nenasilje i ljudska prava (Osijek) od 2004. godine pred sudovima u Republici Hrvatskoj prate kaznene postupke zbog kaznenih djela ratnih zločina. Od početka praćenja suđenja projektni tim u svojim godišnjim izvještajima bilježi trendove i daje preporuke za poboljšanje stanja u procesuiranju ratnih zločina, naglašavajući važnost postizanja učinkovitog i pravičnog postupanja pravosuđa u kaznenim predmetima, koje će poštivati kako prava okrivljenika i osumnjičenika, tako i prava žrtava i svjedoka, te djelovanje pravosudnog sustava općenito u odnosu na pravo na pošteno suđenje.

U ovogodišnjem izvještaju osvrćemo se na suđenja tijekom 2024. godine. Evidentirali smo ukupno **54 kaznenih postupaka u fazi rasprave** koji su u nadležnosti županijskih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu **protiv 187 okrivljenika**. Kao i prethodnih godina, trend suđenja u odsutnosti u predmetima ratnih zločina i dalje je dominantan usprkos svih argumenata koje uporno navodimo kao razlog protiv suđenja u odsutnosti. Tijekom 2024. godine provedeno je **33 (61,11%) kaznena postupka u odsutnosti, a u 2 kaznena postupka, protiv 2 okrivljenika postupak je vođen u nazočnosti dijela optuženika s optužnice**.

Tijekom 2024. godine nije zabilježen niti jedan postupak, koji bi se vodio za počinjenje kaznenih djela ratnog zločina, protiv pripadnika Hrvatske vojske ili pripadnika MUP RH. Samo su 3 (5,56%) kaznena postupka vođena protiv pripadnika HVO, za kaznena djela ratnih zločina počinjenih na području Bosne i Hercegovine. Kazneni postupci su vođeni protiv 187 okrivljenika, od toga 3 (1,6%) okrivljenika su bila pripadnici HVO, a ostalih 184 (98,4%) okrivljenika bili su pripadnici srpskih paravojnih i parapolicijskih snaga.

Prema javno dostupnim informacijama tijekom 2024. zabilježili smo **4 javne sjednice** koji su u postupcima **po žalbi na prvostupanjske odluke** održane na Visokom kaznenom sudu¹

Većinu kaznenih postupaka koji se uglavnom provode protiv nedostupnih optuženika, ali i protiv nazočnih pripadnika hrvatskih postrojbi, karakterizira **nerazumno dugo trajanje**, posebice u kaznenim postupcima koji se provode protiv nedostupnih okrivljenika.

Osvrćemo se i na nemogućnost naknade materijalne štete nastale zbog terorističkih akata. Poteškoće su i dalje prisutne u pokrenutim parničnim postupcima za naknadu materijalne štete uzrokovane od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata i to zbog zakonskog vakuuma.²

Nerazumna duljina trajanja kaznenog postupka, neujednačena sudska praksa (najviši sudovi zauzimaju suprotna stajališta o istom pravnom pitanju) i nemogućnost izvršenja pravomoćnih presuda protiv nedostupnih okrivljenika u državama u kojima prebivaju, uvelike narušavaju načelo pravne sigurnosti i vladavine prava.

Od priključenja Hrvatske Europskoj uniji učinkovitost procesuiranja ratnih zločina te transparentnost objava presuda, stagnira. U vrijeme priključenja objavili smo publikaciju pod naslovom *Procesuiranje*

---

¹ Riječ je o kaznenim postupcima za zločine u Rosuljama (opt. Jovan Baljak), za zločine u Doboševici i Topolju (opt. Svetozar Okanović) u Tovarniku (opt. Miloš Stanimirović, ponovljeno suđenje) i za zločin u Trpinji (opt. Zoran Vajić).

² Predmet Ljubica Bačić proti Hrvatske - konačna odluka o dopuštenosti zahtjeva br. 3742/02 od 11. prosinca 2023.

*ratnih zločina – jamstvo procesa suočavanja s prošlošću*³ s prikazom osnovnih tokova u sferi pravne prakse koja se odnosila na procesuiranje ratnih zločina od vremena njihova počinjenja. Iako se tada počela nazirati ideja da čin ratnog zločina zahtijeva nedvojbeni osudu, bez obzira na pripadnost žrtve i počinitelja, taj pristup u društvu od tada do danas nije u potpunosti zaživio.

Na stvaranje društvene klime, koju ne može posve zanemariti ni pravosuđe, utječu javni nastupi najviših državnih dužnosnika u kojima prevladavaju jednostrana i pojednostavljenom tumačenju najnovije povijesti. U svojim obraćanjima predsjednik RH, premijer i ministri, obično na spominju zločine počinjeni od strane pripadnika hrvatskih postrojbi, čak ni kad govore na lokacijama stradanja u kojima su u sudskim postupcima u Hrvatskoj izrečene pravomoćne kazne. Znakovita je šutnja prigodom godišnjih obilježavanja obljetnica vojne akcije u Medačkom džepu⁴ te poricanje činjenica o Lori⁵. Iznimka su obilježavanja godišnjice stradanja u Varivodama koje pohode predstavnici svih razina vlasti, otkuda su snažne poruke poslali tadašnji predsjednik Josipović i premijer Plenković⁶, nagovijestivši mogućnost izgradnje povjerenja. No umjesto uzajamnog priznanja patnje proces je krenuo u smjeru onemogućavanja sudjelovanja predstavnika Srba u koloni sjećanja u Vukovaru i Škabrnji⁷, zbog uzastopnih poteza stranaka s desne strane političkog spektra. Praksa ignoriranja sudski utvrđenih činjenica primarno se odnosi na zločine počinjene od strane pripadnika hrvatskih postrojbi u Hrvatskoj te u Bosni i Hercegovini.

Utjecaj na rad pravosuđa ima i netransparentan postupak izbora Glavnog državnog odvjetnika RH. Saborski odbor za pravosuđe nije usvojio prijedlog oporbe o održavanju tematske sjednice o izboru Glavnog državnog odvjetnika RH.

U brojnim postupcima, poput onih za zločine počinjene nad hrvatskim i drugim nesrpskim civilima tijekom listopada i studenog 1991. godine u Bogdanovcima, još uvijek nisu okončane predistražne radnje. Također, u predmetu koji se odnosi na stradanja crnogorskih zarobljenika koji su dovedeni u Vojno istražni centar Lora u Splitu tijekom jeseni 1991. i prve polovice 1992., još uvijek nije doneseno rješenje o provođenju istrage iako se predistražne radnje provode od 2007. Početkom 2025. godine, nakon što ŽDO iz Splita dostavljen dokazni materijal (film) saslušan je jedan preživjeli svjedok, putem zamolbe Državnom tužilaštvu Crne Gore. Saslušanje su putem sredstava za prijenos slike i zvuka, pratili državne odvjetnice iz ŽDO iz Splita. Za ratni zločin počinjen nad Hrvatima i ostalim nesrbima 1991. godine u Antinu, istraga je u prekidu zbog nedostupnosti okrivljenika. Preživjeli članovi obitelji žrtava, kao i preživjele žrtve, s pravom očekuju procesuiranje počinitelja.

Za zločine počinjene nad Srbima u Vukovaru, od kasnog proljeća i ljeta 1991. godine pa do pada Vukovara, još uvijek se provode izvidi u okviru tzv. prethodnog postupka. Sada je taj predmet u nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka. Reakcija državnog odvjetništva izostaje i kad je riječ o zločinima Hrvatske vojske i policije počinjenim tijekom vojno-redarstvene akcije Bljesak u

³ Publikacija je dostupna na poveznici: <https://documenta.hr/wp-content/uploads/2020/09/procesuiranje-ratnih-zlocina-FINAL.pdf>

⁴ Vrhovni sud izrekao je pravomoćnu presudu 18. studenog 2009. godine i osudio Mirka Norca na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 6 godina, zbog krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika počinjenoga u Medačkom džepu 1993. godine., jer je propustio spriječiti da njemu podređene postrojbe ubijaju civile srpske nacionalnosti i čine druga kaznena djela.

⁵ Priopćenje u povodu netočnih izjava o Lori <https://documenta.hr/novosti/priopcenje-u-povodu-netocnih-izjava-o-lori/>

⁶ Premijer Plenković je u Varivodama, gdje su mjesec i pol nakon VRO Oluja 28. rujna 1995. ubijeni stariji srpski civili, na komemoraciji 2020. rekao: „Kao predsjednik hrvatske Vlade, duboko žalim zbog toga, te vam u ime Vlade ovdje izražavam sućut za članove vaših obitelji čije živote hrvatska država – na žalost – nije uspjela zaštititi.“

⁷ Od 2023 predstavnici SNV-a i SDSS-a ne sudjeluju na komemoracijama u Vukovaru i Škabrnji: <https://www.nacional.hr/anja-simpraga-htjeli-smo-i-trebali-biti-u-koloni-sjecanja-danas-vidimo-da-ne-mozemo-i-ne-trebamo/>

svibnju 1995. godine, u mjestima zapadne Slavonije, primjerice u Medarima i Rajićima. Nadalje, u trideset godina od operacije Oluja, hrvatsko pravosuđe podiglo je tri optužnice za ratne zločine nad krajinskim Srbima i to protiv ukupno sedmorice pripadnika hrvatskih vojnih i policijskih postrojbi.

Najznačajnije pitanje i dalje je pravosudna suradnja u regiji. Ostvareni su određeni pozitivni pomaci u suradnji između Hrvatske i Bosne i Hercegovine te se pred hrvatskim sudovima vode kazneni postupci protiv okrivljenika koji imaju prebivalište u Hrvatskoj, za zločine počinjene na teritoriju BiH. Tijekom 2024. godine ŽDO u Splitu podigao je 2 optužnice protiv pripadnika HVO, koji imaju prebivalište u RH, zbog kaznenih djela ratnog zločina počinjenih na području BiH. Suradnje između Srbije i Hrvatske u tom smislu nema. Ilustracije radi, u Srbiji se po prvi puta provodi kazneni postupak za zločin počinjen u Hrvatskoj, protiv nedostupnog optuženika koji prebiva u Hrvatskoj.⁸

Pred odjeljenjima za ratne zločine na Višem sudu u Beogradu provode se 3 kaznena postupka za ratne zločine počinjene na području Republike Hrvatske. Jedan kazneni postupak vodi se zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, počinjenog 1991. godine na Veleprometu (Vukovar), protiv okr. Jovana Radana, pripadnik srpskih paravojnih i parapolijskih snaga. Jedan postupak vodi se zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, počinjenog 1991. godine u Lovasu, okr. Dušan Lončar, pripadnik bivše JNA.

Apelacioni sud u Beogradu ukinuo je nepravomoćnu presudu Odjeljenja za ratne zločine Višeg suda u Beogradu, koje je u odsutnosti vodio postupak protiv okr. Branka Tunjića, pripadnika HV, za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (zločin počinjen u logoru Rakitje 1991. godine) i osudilo ga na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina. Predmet je vraćen na ponovni postupak. Nepravomoćna, osuđujuća presuda na zatvorsku kaznu u trajanju od 8 godina, donesena je u travnju 2024.

---

⁸ Na Višem sudu u Beogradu, odjelu za ratne zločine, u tijeku je suđenje za zločine u Rakitju nad ratnim zarobljenicima. Inače, ovo je prvi kazneni postupak za ratne zločine koji se pred ovim Sudom provodi u odsutnosti. Optužnicu je podiglo Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije 3. ožujka 2022. Suđenje je započelo 7. listopada 2022. Optuženik je uhićen na području EU po tjeratici Tužilaštva za ratne zločine Srbije no izručen je Hrvatskoj gdje navodno ima prebivalište. Optuženik Branko Tunić, nekadašnji pripadnik Zbora narodne garde, tereti se za ubojstvo ročnika JNA Marka Utržana kao i za fizičko i psihičko zlostavljanje još 14 zatočenih pripadnika JNA u logoru Rakitje, od 14. rujna do 1. listopada 1991. Ovaj sukob, kako se navodi u optužnici, nije imao karakter međunarodnog sukoba, a vodio se između snaga Jugoslavenske Narodne Armije, s jedne strane, i hrvatskih oružanih formacija u koje su spadale jedinice tzv. ZNG-a i Ministarstva unutarnjih poslova MUP-a Hrvatske, s druge strane. Opt. Tunić i ostala NN lica izvršila su ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, odnosno prema vojnicima na redovnom odsluženju vojnog roka u JNA, koji su prethodno položili oružje i predali se. Zarobljeni vojnici su sprovedeni u objekt ZNG-a i MUP-a Hrvatske u naselju Rakitje, gdje ih je Tunić zastrašivao, mučio, tjelesno povređivao, te postupao na naročito uvredljiv i ponižavajući način, a jednog vojnika JNA je ubio hicem iz pištolja. On je, prema optužnici, u više navrata u prostorijama u kojima su zarobljenici boravili, objedovali i u podrumskim prostorijama, oštećene M.U, Ž.L, T.N, R.D, D.D, Ž.J, B.B, M.P, S.A, D.S, P.S, G.M, G.S. i G.G. tukao kundakom oružja, rukama i nogama po glavi i tijelu, te gumenom palicom po leđima i tabanima. Vezivao ih je lisicama i primoravao da legnu na tlo, a zatim ih gazio čizmama i skakao po njima, prijetio im nožem da će im izvaditi oči i da će ih zaklati, repetirao oružje na njih, stavljao im cijev oružja u usta i na sljepoočnicu, prijeteci im ubojstvom, gasio im cigarete po tijelu i mokrio po njima. „Sve to je za posledicu imalo povrede telesnog integriteta, teške fizičke i psihičke traume, patnje i ponižavanje oštećenih”, navelo je tužiteljstvo. Potom je 30. rujna 1991. godine, prilikom batinjanja vojnika M.U, Tunić iz pištolja ispalio hitac njemu u glavu, nanijevši mu prostrijelnu ranu glave, kojoj je mladić podlegao na licu mesta. Vijeće Posebnog odjela za ratne zločine Višeg suda u Beogradu osudilo je 13. svibnja 2025. nekadašnjeg pripadnika Zbora narodne garde (ZNG) Branka Tunića na osam godina zatvora zbog zločina nad 17 vojnika JNA u logoru Rakitje u Zagrebu, u rujnu 1991. godine. Tunić je u odsutnosti osuđen za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, jer je mučio vojnike koji su bili u logoru, odnosno zlostavljao ih, tukao predmetima, ponižavao i tjerao da pjevaju hrvatske pjesme. Dispozitiv optužnice dostupan je na: <https://tuzilastvorz.org.rs/public/indictments/2022-09/KTO%203-22%20%20Optužnica%20anonimiz..pdf>

Nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, došlo je do stagnacije u kvaliteti kaznenog progona i suđenja. Nadležnim županijskim državnim odvjetništvima nedostaju kapaciteti za reviziju i istragu neriješenih predmeta ratnih zločina te se smanjila učinkovitost istraga, posebice protiv pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi⁹. Suđenja u odsutnosti dovode do velike mogućnosti ponovnog otvaranja postupka, a vrlo ograničena regionalna pravosudna suradnja u procesuiranju ratnih zločina rezultira nedostatkom razmjene informacija i dokaza. Knjiga nestalih osoba nije ažurirana od 2015. i nije transparentna. Posebni izvjestitelj UN-a za promicanje istine, pravde, naknade štete i jamstva neponavljanja, uočio je porast političkog uplitanja u procesuiranje ratnih zločina i naznačio da se čini kako je napredak u istrazi i procesuiranju ratnih zločina zastao u posljednjih 7 godina.

Pristup informacijama vrlo je ograničen zbog zakašnjele objave presuda i anonimizacije koja otežava praćenje postupaka i posljedično sve manjeg interesa medija za postupke u tijeku.

Položaj žrtava i svjedoka u kaznenom postupku postupno se unaprjeđuje. No zabrinjava što je do sada izostala evaluacija zakona koji utječu na položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela.

Donosimo odabrane preporuke:

1. Potrebno je povećati kapacitete nadležnih županijskih državnih odvjetništava, DORH-a i policije za reviziju i istragu neriješenih predmeta ratnih zločina;
2. Potrebno je osigurati redovno stručno usavršavanje vezano uz procesuiranje ratnih zločina putem Policijske akademije i Pravosudne akademije, u suradnji s organizacijama civilnog društva, što je posebno važno u vrijeme smjene generacija, kad u županijskim državnim odvjetništvima u mirovinu odlazi niz iskusnih zamjenika i zamjenica;
3. Potrebno je nastaviti razvoj mreže za podršku svjedocima i žrtvama i unaprijediti zakone koji reguliraju položaj žrtava kaznenih djela;
4. Potrebno je omogućiti objavu optužnica i sudskih odluka na javno dostupnom internetskom portalu i to ne samo za suđenja u tijeku; posebno je važno omogućiti objavu pravomoćnih presuda, uz optužnice i prvostupanjske presude, za postupke okončane u periodu od devedesetih do danas;
5. Potrebno je prekinuti s anonimizacijom osobnih podataka (imena) okrivljenih za ratne zločine, zbog značaja procesuiranja ratnih zločina za društva u Hrvatskoj i u ostalim post-jugoslavenskih državama. Prioritet se mora dati pravu javnosti da bude informirana o tijeku postupaka i identitetu okrivljenih za ratne zločine;
6. Kako bi se poboljšao položaj civilnih stradalnika, neophodna je evaluacija primjene *Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (NN 64/15, 98/19) te *Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata* (NN 84/21) kako bi se predložile eventualne izmjene i dopune;
7. Među državama u regiji nužno je potpisati ugovore s ciljem efikasnijih procesuiranja počinitelja zločina i izbjegavati politizaciju suđenja za ratne zločine;

---

⁹ Zabrinjava što je velik broj iskusnih državnih odvjetnika otišao u mirovinu ili će otići u tijeku 2025. godine.

8. Nužno je unaprijediti regionalnu suradnju omogućavanjem suđenja okrivljenicima u zemljama sadašnjeg prebivališta i razmotriti preduvjete za formiranje zajedničkih istražnih timova u predmetima koji zahtijevaju koordinirani rad i/ili istraživanje u više država;
9. Nužno je lišiti pravosudne djelatnike bilo kakvog političkog utjecaja i omogućiti ujednačavanje standarda u postupanju između pravosudnih tijela država u regiji, kako bi se što veći broj počinitelja i zapovjedno odgovornih osoba privedo pravdi, ali i okončali progoni osoba za koje ne postoje dokazi da su počinitelji ili ukinule presude protiv neopravdano osuđenih

Godišnji Izvještaj o praćenju suđenja za ratne zločine za 2024. godinu

---

Izvještaj o suđenjima za ratne zločine koji priprema pravni tim *Documente* i Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek pruža uvid u kaznene postupke za ratne zločine koji su 2024. provedeni ili su još u tijeku pred četiri nadležna županijska suda. Izvještaj obuhvaća i rad županijskih državnih odvjetništava na procesuiranju kaznenih djela ratnih zločina kroz pregled pokrenutih istraga i podignutih optužnica.

Tijekom 2024. godine **nije zabilježen niti jedan postupak**, koji bi se vodio za počinjenje kaznenih djela ratnog zločina, **protiv pripadnika Hrvatske vojske ili pripadnika MUP RH**. Samo su **3 (5,45%) kaznena postupka** (br. K-rz-3/2023, okr. Marijan Kozina, ŽS Zagreb, ratni zločin protiv civilnog stanovništva, čl.120.st.1. OKZ RH, počinjen u dolini rijeke Lašve; br. K-rz-5/2022, okr. Perica Kustura, ŽS Zagreb, ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, čl.122. OKZ RH, počinjen u mjestu Hrasnica, BiH; br. K-rz.1/2024, okr. Ernest Takač, ŽS Split, ratni zločin protiv civilnog stanovništva, čl.120.st. 1. OKZ RH, počinjen u Mostaru) **vođena protiv pripadnika HVO, za kaznena djela ratnih zločina počinjenih na području Bosne i Hercegovine**. Od navedena 3 kaznena postupka, jedan je, suradnjom tužiteljstava RH i BiH, ustupljen pravosuđu RH (kazneni postupak protiv br. K-rz-3/2023, ratni zločin protiv , stanovništva počinjen u dolini rijeke Lašve, BiH).

Nedovoljno argumentirane i nepotkrepljene optužnice podignute devedesetih, pa i u desetljeću nakon toga, protiv optuženika nedostupnih hrvatskom pravosuđu, još uvijek su predmet znatnog broja kaznenih postupaka za ratne zločine. Također, sporne su i recentne optužnice, podignute nakon 2015., na temelju kojih se, zbog nedostatnih dokaza te nepreciznog činjeničnog opisa kaznenog djela donose oslobađajuće presude.¹⁰

---

¹⁰ Navodimo primjere:

- i) Suđenje za zločin u Novom Selu Glinskom, opt. Vlado Čupović i dr. - Sud je utvrdio kako ne postoje dokazi da se događaj uopće dogodio onako kako ga opisuje optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu podignuta u studenom 2015., već je moguće da se radi o nekoliko različitih događaja koje je onda tužitelj spojio u jedan. Tijekom dugogodišnjeg suđenja (suđenje je započelo u ožujku 2021.) neposredno su saslušani brojni svjedoci koji su opisivali kako su pripadnici srpskih paravojnih postrojbi tada išli od kuće do kuće, pljačkali, privodili, tukli i ubijali civile. No, brojni su svjedoci tvrdili da su se zločini dešavali početkom listopada dok se optužnica odnosi na razdoblje nakon toga. Od jedanaest optuženika, hrvatskom pravosuđu bio je dostupan jedino XI. opt. Mile Paspalj. Kazneni postupak protiv ostalih provodio se u odsutnosti na temelju Rješenja izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu broj Kv-rz-13/18 od 26. listopada 2018., koje je postalo pravomoćno 23. siječnja 2019. Županijski sud u Zagrebu donio je prvostupanjsku oslobađajuću presuda protiv svih 11 optuženika 6. ožujka 2024.
- ii) Suđenja za zločin na Sajmištu i u Vukovaru, br. predmeta K-rz-6/2023, okr. Čedo Smiljanić. Dana 21. svibnja 2023. godine okrivljenik je uhićen na graničnom prijelazu Ilok - Bačka Palanka, pri ulasku u RH, temeljem tjeeralice. Od uhićenja se nalazio u Istražnom zatvoru u Osijeku. ŽDO u Osijeku podiglo je optužnicu, kojim ga je teretilo za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH. Okrivljeniku se stavljalo na teret da je u rujnu 1991. godine, pri čišćenju terena na Sajmištu, u Vukovaru, zajedno s drugim pripadnicima Teritorijalne obrane, počinio ratni zločin protiv civilnih stanovnika, po nacionalnosti Hrvata. Na raspravi održanoj dana 13. veljače 2024. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku odustalo je od kaznenog progona, obzirom na činjenicu da svjedok ispitan na raspravi, nije potvrdio zlostavljanje civila. Prije uhićenja, godinama je prelazio granicu istom graničnom prijelazu u RH bez problema.

Naglašavamo da se unatoč protoku vremena od počinjenja zločina, sudski procesi moraju voditi sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku. To podrazumijeva poštovanje načela zakonitosti, objektivnosti i nepristranosti.

Postupovna obveza provođenja učinkovite istrage postala je načelo koje se ne odnosi samo na postupovni stadij nego i na cjelokupan kazneni postupak. Podsjećamo, Ustavni sud Republike Hrvatske, ponukan učestalim presudama Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) protiv Hrvatske, u kojima je utvrđivana povreda članka 2., odnosno članka 3. Konvencije¹¹, napravio je iskorak uvodeći novo pravno sredstvo - *mogućnost podnošenja ustavne tužbe i prije nego što je iscrpljen pravni put, zbog nedjelotvorne istrage kaznenih djela vezanih uz članak 2. (pravo na život) i članak 3. (zabrana mučenja) Konvencije*, koje na nacionalnoj razini omogućava (djelotvorno) razmatranje prigovora zbog neprovođenja istrage kaznenih djela vezanih uz pravo na život iz članka 21. stavka 1. Ustava (članka 2. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava¹²) i zabranu zlostavljanja (mučenja) iz članka 23. stavka 1. Ustava (članka 3. Konvencije).¹³ U Izvještaju se stoga navode primjeri iz recentne ustavnosudske prakse u definiranju standarda u odnosu na provođenje učinkovite istrage ratnih zločina i prava na materijalno obeštećenje.¹⁴

Kao i u dosadašnjim godišnjim izvještajima i sada ponavljamo kako je primjena europskog uhiđenog naloga, u Republici Hrvatskoj učinkovito sredstvo za osiguranje nazočnosti okrivljenika. Izdvajamo Županijski sud u Osijeku gdje se provode kazneni postupci za kaznena djela ratnih zločina protiv okrivljenika, koji su primjenom tjeralice i europskog uhiđenog naloga, ili uhićeni na graničnim prijelazima Republike Hrvatske i susjednih država, ili su temeljem europskog uhiđenog naloga izručenih hrvatskom pravosuđu.

Okr. Ivica Husnik izručen je iz Republike Srbije. Taj okrivljenik pravomoćno je osuđen pred Višim sudom u Beogradu za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog na Ovčari na 15 godina kaznu zatvora. Republici Hrvatskoj je izručen temeljem tjeralice zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog na Sajmištu 1991. godine (predio Vukovara). Dana 12.01.2024. godine Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku proglasilo ga je krivim i osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina.

Okr. Vojislav Buzaković izručen je iz Irske temeljem Europskog uhiđenog naloga. Okrivljeniku se stavljalo na teret počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH, počinjenog 1991. godine u Petrovcima. Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku, u prosincu 2024. godine, proglasilo ga je krivim i nepravomoćno osudilo na kaznu zatvora u trajanju 7 godina.

---

¹¹ Navodimo odluke suda kojima je naloženo plaćanje naknade štete tužiteljima zbog neprovođenja adekvatnih istraga u vezi ratnih zločina: PREDMET JULARIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br.20106/06) - prva takva presuda u odnosu na Hrvatsku u kojem je sud utvrdio da državna tijela nisu provela učinkovitu istragu ubojstva supruga podnositeljice, kojeg su ubile srpske paravojne snage u Vukovaru 1991. godine; Zločin u Gospiću: PREDMET SKENDŽIĆ I KRZNARIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br. 16212/08; Zločin u Sisku: PREDMET JELIĆ protiv Hrvatske (Zahtjev br. 57856/1)

¹² Konvencija je u hrvatskom pravnom poretku izravno primjenjiva i sva prava zajamčena Konvencijom i njenim Protokolima treba smatrati i ustavnim pravima koja imaju jednaku snagu kao i odredbe Ustava.

¹³ Ustavni sud je Poslovničkom odlukom o dopuni uveo mogućnost podnošenja ustavne tužbe i prije nego što je iscrpljen pravni put, zbog nedjelotvorne istrage kaznenih djela vezanih uz članak 2. (pravo na život) i članak 3. (zabrana mučenja) Konvencije. Ta je odluka stupila na snagu 15. siječnja 2015. Ovom odlukom uvedena je nova ustavnosudska oznaka predmeta, signatura U-IIIBi.

¹⁴ Nepostojanje pravomoćne osude počinitelja zločina za posljedicu ima neuspjeh članova obitelji/tužitelja u parnicama u kojima su RH tužili za naknadu štete zbog usmrćenja bliske osobe. Tužitelji su uspjeli tek u manjem broju parnica, na temelju objektivne odgovornosti za štetu koju su uzrokovali pripadnici hrvatskih vojnih i redarstvenih snaga, kojima je uglavnom prethodio kazneni postupak na kaznena odgovornost počinitelja.

Okr. Zoran Vajić izručen je iz Francuske temeljem Europskog uhiđbenog naloga. Okrivljeniku se stavljalo na teret počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH, počinjenog 1991. godine u Trpinji. Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku proglasilo ga je krivim i nepravomoćno osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 20 godine.

Okr. Vojislav Medić uhićen na graničnom prilazu Republike Hrvatske i Republike Srbije. Okrivljeniku se stavljalo na teret počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH, počinjenog 1991. godine u logorima Stajićevo, Niš, Sremska Mitrovica. Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku proglasilo ga je krivim i nepravomoćno osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 14 godine.

Na županijskim sudovima u Rijeci, Splitu i Zagrebu, osim rijetkih nazočnih okrivljenika, postupci se u velikom broju vode u odsutnosti.

Osvrt na rad odjela za ratne zločine policijskih uprava

Ravnateljstvo policije u svom sastavu ima Upravu kriminalističke policije, Sektor općeg kriminaliteta i međunarodne policijske suradnje te Službu ratnih zločina. "Služba ratnih zločina prati i proučava stanje i pojavne oblike kaznenih djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva; utvrđuje i primjenjuje mjere te najpogodnije načine za otkrivanje i procesuiranje ovih kaznenih djela i njihovih počinitelja; pruža stručnu podršku policijskim službenicima u policijskim upravama; u suradnji s policijskim upravama prikuplja informacije o osobama zatočenim i nestalim tijekom Domovinskog rata i mogućim mjestima ukopa njihovih posmrtnih ostataka; obavlja stručni nadzor nad izvršenjem poslova i radnih zadataka u kriminalističkim istraživanjima kaznenih djela iz ovog područja; neposredno se uključuje u rad i istraživanja najsloženijih kaznenih djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva; sudjeluje u izradi informacija i drugih stručnih materijala; ostvaruje suradnju s drugim državnim tijelima, institucijama, međunarodnim organizacijama i policijama stranih država u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.", navodi se na stranicama MUP-a RH. U policijskim upravama MUP-a RH rad na otkrivanju i istraživanju, uz suradnju s obavještajnom zajednicom, provodi se u sektoru kriminalističke policije, služba općeg kriminaliteta, odjel za ratne zločine.

MUP RH donio je Provedbeni program za 2021. do 2024. godine tekstualni dio. Dio koji se odnosi na ratne zločine i potrage za nestalima naveden je u: 3.17. mjera: Jačanje kapaciteta linije rada ratnih zločina na stručnoj (Ravnateljstvo policije) i regionalnoj razini (regionalni centri u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu); 3.18. mjera: Prikupljanje saznanja o nestalim osobama i mogućim mjestima ukopa njihovih posmrtnih ostataka.

2018. godine osnovana je pri Ravnateljstvu MUP RH, Kriminalistička policija, Radna skupina za istraživanje ratnih zločina počinjenih na lokaciji Ovčara.

Problem su ograničeni kapaciteti i mali broj policijskih djelatnika angažiran na istragama ratnih zločina. Zato s posebnom pažnjom pratimo novi način koordinacije između Županijskog državnog odvjetništva Rijeka i policije.

Osiguranje prisutnosti okrivljenika tijekom istražnog postupka i u fazi podizanja optužnice i dalje je istaknuti problem. Od 15 osumnjičenika koji su tijekom 2024. obuhvaćeni istragama, ispitivani kao dokazna radnja po prijavi nadležne policijske uprave, odnosno protiv kojih su podignute optužnice, njih 9 (60%) nije dostupno tijelima kaznenog progona RH. Stoga i u ovom godišnjem izvještaju, kao i do sada, naglašavamo nužnost suradnje pravosuđa u regiji kako bi se osigurala prisutnost okrivljenika tijekom provedbe rasprave pred nadležnim sudom. Suradnja podrazumijeva i ustupanje kaznenog postupka državi gdje okrivljenik ima prebivalište. Regionalna suradnja je važna za sve zemlje nastale raspadom bivše Jugoslavije. No, moramo primijetiti da pravosudne suradnje gotovo i nema. Posebice se to odnosi na pravosudnu suradnju između Republike Hrvatske i Republike Srbije. Suradnja se svodi na ispitivanje svjedoka putem video-konferencijske veze.

Procesuiranje zločina počinjenih na širem području Vukovara kao i prema tamošnjim stanovnicima odvedenim u logore na teritoriju Republike Srbije, trajni je prioritet u radu odvjetništva.¹⁵

Nažalost, i dalje izostaje procesuiranje ratnih zločina počinjenih 1991. godine na području istočne Hrvatske i u dijelovima Republike Hrvatske oslobođenima u dvjema vojno-redarstvenim akcijama HV-a i policije 1995. godine. Primjerice, za zločin počinjen nad stanovnicima dijela Osijeka, u Sarvašu 1./2. kolovoza 1991. godine.¹⁶ Do danas pravosuđe Republike Hrvatske nije istražilo i procesuiralo zločine nad civilima iz Bogdanovaca, koje su počinili pripadnici TO, bivše JNA dana 10. i 11. studenoga 1991. godine. Također, nisu istraženi, a niti procesuirani zločini počinjeni u Bogdanovcima tijekom listopada i studenog 1991. nad hrvatskim i drugim nesrpskim stanovništvom, civilima i vojnicima. Nadalje, nisu procesuirani niti zločini počinjeni tijekom ljeta 1991. godine nad Srbima civilima u Vukovaru, dakle žrtvama koje su ubijene ili nestale prije izbijanja ratnih sukoba u kolovozu 1991. godine.

U predmetu protiv okr. Tomislava Merčepa, koji je MKSJ ustupio Republici Hrvatskoj u fazi istrage, a koji je obuhvaćao zločine počinjene nad civilima Srbima u Vukovaru, u Pakračkoj Poljani i paviljonu 22 u Zagrebu, zločini počinjeni u Vukovaru nad Srbima civilima, počinjeni prije početka službenih borbenih sukoba 25. kolovoza 1991. godine, nisu do danas procesuirani. Taj dio spisa nalazio se godinama u ŽDO-u Zagreb. Prema saznanjima koja imamo iz ŽDO-a Osijek, 2023. godine taj predmet preuzelo je DO Osijek, gdje se provode izvidi 34 godine nakon što su zločini počinjeni. Do danas nema niti odbacivanja kaznene prijave, ali niti otvorene istrage protiv osumnjičenika za počinjenje ubojstava Srba, ili Hrvata i ostalih narodnosti, koji su bili u srodstvu ili u braku sa Srbima, prije početka i tijekom ratnih sukoba 1991. godine u Vukovaru.

Ponovo naglašavamo činjenicu da je jedini kazneni postupak za ratni zločin protiv civilnog stanovništva počinjen u Bogdanovcima, do danas, proveden protiv jednog okrivljenika pred Višim sudom – Odjeljenjem za ratne zločine u Beogradu (I. stupanjski kazneni postupak) i pred Apelacionim sudom u Beogradu (II. stupanjski kazneni postupak). Dana 11. lipnja 2021. godine, Apelacioni sud u Beogradu potvrdio je osuđujuću presudu protiv Boška Soldatovića, nekadašnjeg pripadnika Vojne policije II. proleterske gardijske mehanizirane brigade JNA. Proglašen je krivim za ratni zločin protiv civila

---

¹⁵ https://dorh.hr/sites/default/files/dokumenti/2022-11/Vukovar_azurirano_10112022.pdf

¹⁶ Rođaci žrtava podigli su 1996. godine kaznenu prijavu u kojoj su ukazali na moguće počinitelje. Četiri godine nije bilo nikakvih informacija o istrazi, a potom su Općinsko državno odvjetništvo i Županijski sud u Vukovaru 11. srpnja 2000. kompletni spis ustupili Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku, koje ga je nastavilo voditi pod oznakom DO-K-49/2000. Policijska istraga nije dala rezultata pa je Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku 22. listopada 2001. odbacilo kaznenu prijavu u vezi s masakrom u Sarvašu. Podsjećamo, u Sarvašu su stradali civili Adamović Gospava (1949.), Adamović Veselin (1944.), Bojanić Branka (1952.), Bojanić Dušan (1950.), Bojanić Melanija (1927.), Jerinić Lazar (1954.), Milojević Dušan (1964.), Petrović Zora (1926.), Sandić Svetislav (1939.).

albanske nacionalnosti koji su živjeli u Bogdanovcima. Osuđen je na kaznu zatvora od 15 godina. Za ratni zločin počinjen nad Hrvatima i ostalim nesrbima 1991. godine u Antinu, istraga je u prekidu zbog nedostupnosti okrivljenika.¹⁷ Preživjeli članovi obitelji žrtava, kao i preživjele žrtve, s pravom očekuju procesuiranje počinitelja. Za zločine počinjene nad Srbima u Vukovaru, od kasnog proljeća i ljeta 1991. godine pa do pada Vukovara, još uvijek se u okviru tzv. prethodnog postupka provode izvidi.¹⁸ Reakcija državnog odvjetništva izostaje i kad je riječ o zločinima Hrvatske vojske i policije počinjenim tijekom Vojno redarstvene akcije u svibnju 1995. godine, u mjestima zapadne Slavonije, primjerice u Rajićima. Nadalje, u dvadeset i šest godina od operacije Oluja, hrvatsko pravosuđe podiglo je tri optužnice za ratne zločine nad krajinskim Srbima i to protiv ukupno sedmorice pripadnika hrvatskih vojnih i policijskih postrojbi. Suđenja su rezultirala sa dvije osuđujuće pravomoćne presude, za zločine u Prokljanu i Mandićima te za zločin u Kijanima kod Gračaca (prvostupanjska presuda donesena je u ožujku 2019., a potvrđena u srpnju 2021.).

U dva kaznena postupka donesene su oslobađajuće presude, za zločine u Prokljanu i Mandićima te u Gruborima. Jedan kazneni postupak je obustavljen u fazi istrage (zločin u Ramljanima). Pored toga, u hrvatskim državnim odvjetništvima evidentirano je 6390 kaznenih prijava za zločine počinjene za vrijeme i nakon operacije Oluja, od čega se njih 439 odnosi na pripadnike oružanih snaga. Po toj statistici, osuđeno je 2380 osoba, ali javnost nikad nije bila upoznata s njihovim imenima i djelima za koja su osuđene. Tijekom vojno-redarstvene akcije Oluja 6. kolovoza 1995. u mjestu Golubić kraj Knina ubijeno je najmanje 10 civila, dok je u Mokrom Polju isti dan ubijeno najmanje petero civila. Grupna smaknuća zabilježena su i u Radljevcu. Zločini nisu procesuirani.

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu (ŽDOS) od 2007. godine istražuje okolnosti stradanja 14 pripadnika Jugoslovenske narodne armije (JNA) iz Crne Gore, koji su na hercegovačkom ratištu zarobljeni 1992. i sprovedeni u „Loru“. Međunarodni crveni križ je u Lori od njih 14 evidentirao samo Luku Adžića, koji je u kolovozu 1992. godine razmijenjen u vrlo teškom psihofizičkom stanju. Godinu dana kasnije, Adžić je umro u Nikšiću. Posmrtni ostaci ostalih 12 pripadnika ove grupe pronađeni su

---

¹⁷ Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku donijelo je 8. studenoga 2011. nalog o provođenju istrage protiv D.P. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje u tekstu: OKZRH) u vezi s člankom 28. istog Zakona (zapovjedna odgovornost), zbog postojanja osnovane sumnje da je u razdoblju od 1. rujna 1991. do svibnja 1992. u Antinu, kao zapovjednik Štaba TO Markušica i zapovjednik štabova TO Antinska Mlaka, Ostrovo, Gaboš, Palača i Podrinje, protivno pravilima međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, svjestan da su njemu podređeni pripadnici teritorijalne obrane stanovnici sela koji nisu upoznati i podučeni o svojim obvezama, znajući da se prema lokalnom stanovništvu primjenjuju nezakoniti postupci od strane pripadnika TO i pridušili dobrovoljaca iz Srbije, nije poduzeo ništa da takva postupanja spriječi i kazni te je na taj način odobravao njihove nezakonite radnje pristajući da oni nastave s takvim radnjama i pristajući na njihove posljedice, pri kojim radnjama je i osobno sudjelovao, uslijed čega su po njegovim naredbama njemu podređeni pripadnici TO Markušica i TO okolnih mjesta organizirali naoružane straže-punktove na kojima su mještani Antina od strane pripadnika TO zaustavljani, nezakonito uhićivani, psihički i fizički zlostavljani prilikom ispitivanja te je 29. rujna 1991. na području između mjesta Korođ i Tordinci naredio pripadnicima TO otvaranje vatre iz artiljerijskog oružja na organiziranu kolonu od oko 500 civila, mještana Antina, koji su u strahu za život zbog učestalih napada na selo i prijetnji ubojstvima odlučili izaći iz sela, uslijed kojih postupanja je najmanje 26 civila usmrćeno, a više ih je teško ranjeno.

Više na linku: <https://dorh.hr/sites/default/files/dokumenti/2018-11/vukovarratnizlocinistudeni2018.pdf>

¹⁸ Civilne žrtve ubijene u Vukovaru u ljeto 1991. godine: Mladen Mrkić nestao 31. srpnja 1991. godine u Vukovaru; Jovan Jakovljević Rakijica ubijen na pragu svoje kuće dana 29. lipnja 1991. godine u Vukovaru; Željko Pajić ubijen dana 10. kolovoza 1991. godine u Vukovaru; Ljuban Vučinić ubijen 22. srpnja 1991. godine u Vukovaru; Savo Damjanović ubijen 25. srpnja 1991. godine u Vukovaru; Miodrag Nađ ubijen 4. srpnja 1991. godine u Sotinu; žrtve Ana Lukić, Darinka Grujić, Slavko Miodrag...

na različitim lokacijama u Bosni i Hercegovini kod Duvna, Mostara i Trebinja. Tijelo Miloša Perunovića još nije pronađeno.¹⁹

Na regionalnoj razini funkcionira tzv. mala međunarodna pravna pomoć²⁰ kao sekundarni oblik pravne pomoći koja se ogleda u neposrednom saslušanju svjedoka koji uglavnom prebivaju u Srbiji i Crnoj Gori, putem tzv. video linka.²¹

Zabrinjava što više iskusnih tužitelja, koji su pratili postupke za ratne postupke i u vrijeme intenzivnog rada koji je prethodio europskim integracijama, odlazi u mirovinu²²

Zabrinjava hoće li se na rad županijskih državnih odvjetništava odraziti način imenovanja Glavnog državnog odvjetnika. Na sjednici Hrvatskog Sabora, održanoj 7. veljače 2024. godine, donesena je Odluka o imenovanju Glavnog državnog odvjetnika RH. Toj odluci prethodio je, po mišljenju i prigovorima Predsjednika RH, oporbe, ali i stručne javnosti, netransparentan postupak izbora. Saborski odbor za pravosuđe nije usvojio prijedlog oporbe o održavanju tematske sjednice o izboru Glavnog državnog odvjetnika RH. Obrazloženje takve odluke Saborskog odbora je bilo da je izbor kandidata Ivana Turudića, koga je predložila Vlada RH, nakon zasjedanja njezina Povjerenstva, proveden transparentno i zakonito.

Prigovor oporbe je bio da je kandidat Ivan Turudić izabran protuzakonito, jer za njega nije zatražena sigurnosna provjera. Naglasili su da nije poznato kako su kandidati za izbor Glavnog državnog odvjetnika RH uopće došli pred Saborski odbor za pravosuđe. Oporba je problematizirala i povjerenje građana u pravosuđe, zbog čega je transparentnost izbora Glavnog državnog odvjetnika izuzetno važna. Predlagao je da se na sjednicu Odbora pozove i tadašnja Glavna državna odvjetnica RH, što je, također, odbijeno. Izostanak transparentnosti procedure izbora Glavnog državnog odvjetnika oporba je ocijenila farsom.

---

¹⁹ Poziv Državnom odvjetništvu: <https://documenta.hr/novosti/drzavno-odvjetnistvo-republike-hrvatske-treba-obavijestiti-javnost-o-rezultatima-istrage-u-predmetu-lora-3/>

²⁰ Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima regulirana je odredbama odgovarajućih bilateralnih međunarodnih ugovora, Konvencijama Ujedinjenih naroda, Konvencijama Vijeća Europe te odredbama važećeg Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (NN 178/04).

²¹ Riječ je o kaznenim postupcima koji se provode protiv nedostupnih optuženika: kazneni postupak za zločine u Petrinji, opt. Jovan Vitorac i dr.

²² U Županijskom državnom odvjetništvu Osijek u mirovinu su otišli zamjenici Zlatko Bučević i Mirjana Zubčević, a u riječkom Županijskom državnom odvjetništvu Doris Hrast i Igor Bijelić, <https://burin.hr/doris-hrast-i-igor-bijelic-dva-dugogodisnja-tuzitelja-u-rijeckom-zupanijskom-drzavnom-odvjetnistvu-odlaze-u-mirovinu/>

Prema Izvješću Glavne državne odvjetnice RH za 2023. godinu, na 31.12.2023. godine, dobna struktura u ŽDO u RH bila je sljedeća:

manje od 30 godina	0 zamjenika
30 - 35 godina	0 zamjenika
35 - 40 godina	0 zamjenika
40 - 45 godina	4 zamjenika
45 - 50 godina	25 zamjenika
50 - 55 godina	36 zamjenika
55 - 60 godina	40 zamjenika
60 - 65 godina	40 zamjenika
65 - 70 godina	21 zamjenik

ukupno 166 zamjenika u svim ŽDO u RH, što znači da bi uskoro u mirovinu moglo otići više desetaka zamjenika.

Nasuprot tome vladajuća stranka je ustvrdila da je za Ivana Turudića provedena validna sigurnosna provjera, te da oporba nije u pravu. Od njega se traži da bude samostalan i neovisan, naglašavali su iz vladajuće stranke.

Glavne zamjerke Predsjednika RH i oporbe bile su: kontakti Ivana Turudića sa Zdravkom Mamićem u vrijeme kada je protiv Zdravka Mamića pokrenuta istraga; te poruke razmijenjene između Ivana Turudića i Josipe Rimac. Jedan od prigovora na račun kandidata Ivana Turudića bila je i njegova izjava vezana za Ured Europskog javnog tužitelja.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije RH također se oglasilo u povodu prigovora, s mišljenjem da je Ivana Turudića Hrvatski Sabor izabrao temeljem transparentne procedure; javnog poziva, saslušanje pred Saborskim odborom za pravosuđe i Povjerenstvom Vlade RH.

Ivan Turudić prisegu je položio u Hrvatskom Saboru dana 13. ožujka 2024. godine, a dužnost je preuzeo 27. svibnja 2024. godine.

Neposredno pred primopredaju u DORHu, Sudačko vijeće Visokog kaznenog suda odbacilo je zahtjev za pokretanje postupka zbog povrede Kodeksa sudačke etike. Zahtjev je podnio Predsjednik Visokog kaznenog suda EH, uz suglasnost Predsjednika Vrhovnog suda RH. Razlog su bili kontakti Ivana Turudića, u kritično vrijeme suda Županijskog suda u Zagrebu, sa Zdravkom Mamićem, protiv koga je u kritično vrijeme bila otvorena istraga.

Unatoč navedenim prigovorima, njihovoj težini, situaciji da najviši dužnosnici RH nemaju zajednički stav o kandidatu za važnu funkciju Glavnog državnog odvjetnika RH, Ivan Turudić je izabran za glavnog državnog odvjetnika na vrijeme od četiri godine.

Javnost i građani RH, posebno građani, koji iskazuju nepovjerenje u rad hrvatskog pravosuđa, prate rad svih institucija pravne države. Bili smo svjedocima sukoba DORHa i Ureda Europskog javnog tužitelja iz Zagreba o nadležnosti kod uhićenja bivšeg Ministra zdravstva RH. Demonstracija moći Glavnog državnog odvjetnika RH, u čijoj je nadležnosti rješavanje pitanja nadležnosti za postupanje u konkretnom slučaju, nije, zasigurno, građanima bilo previše simpatično. Kod građana je više produbilo nepovjerenje u rad pravosuđa i produbilo strah od bahatosti i nedodirljivosti pojedinaca, koje se štiti. Na žalost, umjesto poruke o funkcioniranju pravne države i objektivnog, nepristranog i zakonitog rada pravosudnih institucija, građani su dobili poruku da institucije štite moćnike. Posebno stoga što istragu konkretnog izvršenog kaznenog djela DORH preuzima od EPPO.

Istrage

Županijska državna odvjetništva Osijek, Rijeka, Split i Zagreb, nadležna za postupanje u predmetima ratnih zločina, tijekom 2024. godine donijela su rješenja o provođenju istrage protiv 15 osumnjičenika.

Od **15 osumnjičenika pod istragama**, njih 4 (26,66%) su bili u istražnom zatvoru, 11 (73,33%) osumnjičenika je nedostupno pravosudnim tijelima Republike Hrvatske. Svi osumnjičenici su pripadnici srpskih paravojnih i parapolijskih snaga.

- Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci donijelo je rješenje o provođenju istrage protiv **1** osumnjičenika zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120 st.1. OKZ RH (mjesto izvršenja djela Saborsko)

- Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu donijelo je **2** rješenja o provođenju istrage protiv 4 osumnjičenika zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH.
- Županijsko državno odvjetništvo u Splitu podiglo je **3** optužnice protiv 4 okrivljenika, sve optužnice su zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva: 1 okrivljenika, pripadnika HVO, 1 okrivljenika (mjesto izvršenja kaznenog djela Mostar), 2 okrivljenika, pripadnika srpskih paravojnih / para policijskih snaga (mjesto izvršenja djela Zaton Obrovački).
- Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku donijelo je **4** rješenje o provođenju istrage protiv 15 osumnjičenika: 9 za kazneno djelo iz čl.120/1 OKZ RH, 6 za kazneno djelo iz čl.122. OKZ RH. Od ukupnog broja osumnjičenika 11 osumnjičenika je nedostupno, 4 su dostupna. Podiglo je 5 optužnica protiv 14 okrivljenika, od toga 8 dostupnih i 6 nedostupnih. Za kazneno djelo iz čl.120.st.1. OKZ RH podignute su 2 optužnice protiv 9 okrivljenika (zločin u Karancu i zločin u BiH) , 3 optužnice za kazneno djelo iz čl.122. OKZ RH protiv 5 okrivljenika (zločin u Mirkovcima, zločin u Oroliku, zločin u Dardi) .

Optužnice

Prema podacima objavljenima na mrežnim stranicama četiri nadležna županijska državna odvjetništva: Osijek, Rijeka, Split i Zagreb, podignuto je **8 optužnica protiv 18 okrivljenika**. Od ukupnog broja okrivljenika, 7 (38,88%) okrivljenika je nedostupno pravosudnim tijelima Republike Hrvatske.

Podsjećamo, u radu na predmetima ratnih zločina, državnim odvjetnicima je na raspolaganju sustav za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu (CTS), u kojem se nalaze sistematizirani podaci o svim ratnim zločinima kao i baza dokumentacije prikupljena od istražitelja Tužiteljstva MKSJ-a na područjima ratnih sukoba.

(Ne)Transparentnost rada županijskih državnih odvjetništava

Uvođenjem sustava CTS (sustav za praćenje predmeta u državnom odvjetništvu) javnosti nažalost nije olakšan uvid u podignute optužnice, odnosno, pravomoćno okončane predmete. Ističemo potrebu objave dijela podataka o optužnicama koje su stale na pravnu snagu kao i o pravomoćno okončanim postupcima kako bi bili dostupni svim građanima.

Pregled rada nadležnih sudova za ratne zločine

Kroz 2024. godinu pravni tim *Documente* i Centra za mir nastavio je pratiti suđenja za ratne zločine pred nacionalnim sudovima te Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove, koji ima mandat za obavljanje više ključnih funkcija Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i Međunarodnog kaznenog suda za Ruandu (MKSJ).

Evidentirali smo ukupno **54 kaznenih postupaka u fazi rasprave** koji su u nadležnosti županijskih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu **protiv 187 okrivljenika**. Kao i prethodnih godina, trend suđenja u odsutnosti u predmetima ratnih zločina i dalje je dominantan usprkos svih argumenata koje uporno navodimo kao razlog protiv suđenja u odsutnosti. Tijekom 2024. godine provedeno je **33 (61,11%) kaznena postupka u odsutnosti, a u 2 kaznena postupka, protiv 2 okrivljenika postupak je vođen u nazočnosti dijela optuženika s optužnice**.

Zabilježili smo činjenicu da Županijski sud u Rijeci, na svojoj internetskoj stranici "Ročišnik", objavljuje po datumima rasprava samo ime okrivljenika i ime postupajućeg suca, bez navođenja oznake kaznenih djela za koje se provodi kazneni postupak.

Dugotrajnost kaznenih postupaka

U brojnim kaznenim postupcima, suđenja pred prvostupanjskim vijećem provode se godinama. Zabilježili smo više takvih kaznenih postupaka. Uglavnom se radi o suđenjima koja se provode u odsutnosti optuženika, ali je riječ i o kaznenim postupcima koji se provode protiv pripadnika hrvatskih postrojbi (primjerice, kazneni postupak za ratne zločine u Kulinama, opt. Tvrtko Pašalić i dr. - u ovom postupku rasprava je započela tijekom 2015. godine.

Navodimo nekoliko primjera:

- **Zločin u Osijeku:** Početkom 2007. godine optuženi su Branimir Glavaš i drugi okrivljenici, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Prva prvostupanjska presuda je donesena 2009. godine u odsutnosti okrivljenika, koji je pobjegao u BiH. Osuđen je na 10 godina. U žalbenom postupku Vrhovni sud RH smanjio je kaznu Glavašu na 8 godina. Ustavni sud RH je 1015. godine ukinuo pravomoćnu presudu i naložio novo suđenje. Ponovljeni postupak je započeo 2017. godine, ali su u međuvremenu preminuli Valentić i Krnjak, te je ŽDO morao precizirati optužnicu. Stoga je ponovljeni postupak 2021. godine započeo iz početka. Nepravomoćno je, u ponovljenom postupku, osuđen na 7 godina. Gordana Getoš Magdić je osuđena na 4 godine, a Dino Kontić i Zdravko Dragić svaki osuđeni na 3 godine. Još uvijek nije izrečena pravomoćna presuda.
- **Miniranje brane Peruća:** sudski postupak kom je optužen Borislav Đukić, general-major JNA u mirovini, u trećem ponovljenom postupku optuženik je u ožujku 2024. oglašen krivim i osuđen na 10 godina zatvora, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, izvršenog izdavanjem zapovijedi za aktiviranjem 30 tona eksploziva kojim je urušena brana Peruća. U inicijalnom kaznenom postupku optuženik je pred Županijskim sudom u Splitu osuđen na 9 godina zatvora. Optuženik Borislav Đukić je 2015. uhićen u Tivtu, u Crnoj Gori, a izručen je Hrvatskoj 2016. Još uvijek nije izrečena pravomoćna presuda.
- **Zločin u Petrinji:** - opt. Jovan Vitorac i dr. Optužnica ŽDO u Zagrebu podignuta je u studenom 2017., a postala pravomoćna 24. siječnja 2018. i 06. ožujka 2022. Rasprava je započela u veljači 2020. Prvostupanjska presuda donesena je početkom lipnja 2024. Suđenje se provodi u odsutnosti optuženika. Rasprava u ovom postupku jedna je od najdugotrajnijih uopće, jer je dokazni postupak zahtijevao saslušanje brojnih svjedoka koji prebivaju izvan teritorija RH, većinom u Srbiji, Australiji i sl. Kako bi svjedoci bili saslušani u zemljama u kojima prebivaju putem video linka, komunikacija se odvijala putem međunarodne pravne pomoći, diplomatskim kanalima, dakle vrlo sporo i tromo. Sporosti postupka doprinijela je i promjena u sastavu vijeća, konkretno predsjednice vijeća pa je iz tog razloga rasprava, u nekoliko navrata, započinjala iz početka.
- **Zločin u logoru Stara Gradiška:** ŽDO iz Sl. Broda podiglo je 2010. godine optužnicu protiv Save Kuzmića, Mile Drekovića i još 7 okrivljenika, radi kaznenog djela ratnog zločina protiv civila, iz čl. 120.st.1. OKZ RH. Postupak je temeljem Zakona o primjeni Statuta MKSJ pripao u nadležnost ŽDO iz Osijeka. Kazneni postupak se vodio protiv okrivljenika, no, kako su kroz godine umirali Savo Kuzmić, Stevo Barudžija, Željko Braunović, optužnica je morala biti precizirana i postupak je morao krenuti svaki put iz početka. Postupak se vodi u odsutnosti. Vijeće neizmijenjeno zbog kadrovske smjene i novih postavljena na Županijskom sudu u

Osijeku. Sada se već više od dvije i pol godine vodi postupak protiv Mikea Drekevića i 5 okrivljenika. Veliki broj svjedoka, bivših logoraša, dolazi iz Like, s Banije i Korduna, što im stvara probleme, jer je većini daleko i skupo dolaziti na Županijski sud u Osijeku

- **Zločin u Dalju nakon pada Vukovara:** okr. Milica Petrović i Siniša Kamberović, bivši pripadnici vojne policije JNA. Optužnica je podignuta 2017. godine za dva kaznena djela: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH. Suđenje se vodi u odsutnosti, traje već više od dvije i pol godine. Zadnja rasprava u 2024. godini održana je 6.6.2024. godine, na Županijskom sudu u Osijeku

Pravni položaj i problem žrtava i oštećenika u kaznenom postupku

---

Unatoč zakonskim promjenama te napretku u odnosu na prava žrtava i oštećenika u kaznenom postupku, problemi za ove kategorije sudionika kaznenog postupka i dalje postoje. U potporu žrtvama i oštećenima te svjedocima u kaznenom postupku uključeni su odjeli za podršku žrtvama i svjedocima, koji navedene sudionike kaznenog postupka dočekuju u sudu te ih smještaju u zasebnu prostoriju. Osim toga, organiziran je i prijevoz žrtava, oštećenika i svjedoka iz mjesta prebivališta do suda, ako su stariji, nemaju drugi prijevoz i imaju problem s dolascima na ročišta u sudove. Većina žrtava i oštećenika iskazuje nelagodu od davanja iskaza. Uglavnom ne razumiju prava s kojima ih upoznaju policija, državno odvjetništvo i sudovi. Unatoč izrečenom razumijevanju prava, ona i dalje ostaju nejasna. Da bi žrtva kaznenog postupka, neposredna ili posredna, sudjelovala u postupku, mora imati status oštećenika, o tome izvijestiti policiju, državno odvjetništvo ili sud, ovisno u kojoj fazi postupka želi sudjelovati. Većini žrtava ovo nije jasno i ne znaju kako bi bili prisutni na raspravama te koja su njihova prava.

Odredbe Zakona o kaznenom postupku nedovoljno su jasne žrtvama, stoga one često ne znaju da mogu pismeno izvijestiti policiju, nadležno državno odvjetništvo ili sud da u kaznenom postupku žele sudjelovati kao oštećenici. U slučaju da žrtva nije oštećenik u kaznenom postupku, ne može niti konzumirati prava koja su propisana odredbom čl. 51. ZKP. Neka od najvažnijih prava koje pripadaju oštećeniku su *pravo na podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva te privremenih mjera osiguranja, pravo prisutnosti na dokaznom ročištu, pravo prisutnosti na ročištu za raspravu, sudjelovati u dokaznom postupku, pravo aktivno sudjelovati u dokaznom postupku na raspravi u smislu postavljanja pitanja svjedoku, pravo predlagati da se izvedu određeni dokazi i utvrđuju određene činjenice, pravo na završni govor, pravo podnijeti žalbu na presudu suda u dijelu u kojem se odlučuje o njegovim troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu...*

Pomanjkanje transparentnosti i nadzora javnosti o tijeku sudskog postupka sudske prakse

---

Tijekom 2024. godine uočili smo sljedeće probleme s transparentnošću rada županijskih sudova nadležnih za procesuiranje kaznenih djela ratnog zločina. Naime, na stranicama županijskih sudova u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, stranica "ročišnik / javne sjednice" ograničeno se može pristupiti podacima o zakazanim ročištima u konkretnim kaznenim djelima. Pretraživ je aktualni mjesec, te eventualno, pola prethodnog mjeseca. Ostalo je

nepretraživo i ne može se vidjeti koji kazneni predmeti za kaznena djela ratnog zločina se vode pred konkretnim sudom.

Nadalje, zabilježili smo praksu Županijskog suda u Rijeci, koji na stranici "ročišnik / javne sjednice" objavljuje imena raspravnih sudaca i imena okrivljenika, bez navođenja broja predmeta i kaznenog djela za koje se provodi kazneni postupak. Na taj način pristupanje podacima postaje otežano, kako nama kao neovisnim, nepristranim monitorima, kao stručnoj javnosti, tako i novinarima.

Upozoravam na probleme s anonimizacijom kaznenih presuda i probleme s primjenom *Pravilnika o načinu anonimizacije, objave i pretraživanja anonimiziranih sudskih odluka*, objavljen u Narodnim novinama br. 134/2024.

Ponovno upozoravam na problem ograničene dostupnosti sudske dokumentacije. Jednostavno pregledna dokumentacija od optužnice do sudskih odluka i dalje je dostupna samo na stranicama organizacija za ljudska prava. Transparentnost i ograničeno, nerijetko i sporo objavljivanje žalbenih odluka u nadležnosti Vrhovnog suda, odnosno Visokog kaznenog suda, i dalje je jedan od ključnih izazova hrvatskog pravosuđa.

U vrijeme prije priključenja Hrvatske Europskoj uniji, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske najavljivalo je razvoj „baza podataka koje će biti međusobno kompatibilne i omogućavati drugim državnim odvjetništvima/tužiteljstvima pristup, koliko to dopuštaju interesi postupka i zakoni pojedinih zemalja.“ No, baza podataka koju je u vrijeme prije priključivanja Europskoj uniji razvio DORH, a koja se tijekom proteklog desetljeća usavršavala radi povećanja učinkovitosti procesuiranja ratnih zločina, ni u jednom dijelu, pa ni u onom vezanom uz pravomoćno okončane predmete, nije postala dostupna javnosti. Razumljivo je da dio podataka iz baze podataka ratnih zločina pri DORH-u, vezan uz predistražne i istražne postupke, nije dostupan javnosti, no nije jasno zašto nisu dostupni sistematizirani podaci o okončanim predmetima. U predmetima ratnih zločina posebno je važno omogućiti uvid u sve pravomoćno okončane predmete. Ističemo potrebu objave podataka o pravomoćno okončanim postupcima kako bi bili dostupni svim građanima, poput baze Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju koji je sve svoje presude i dokazne materijale učinio javnim.

Obveza javnog objavljivanja presuda proistječe iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Ustava Republike Hrvatske. U vrijeme nakon priključenja EU nije unaprijeđena javna objava sudskih odluka. Pristup informacijama vrlo je ograničen zbog zakašnjele objave presuda i anonimizacije koja otežava praćenje postupaka i posljedično sve manjeg interesa medija za postupke u tijeku. Zadnja objavljena odluka na portalu sudske prakse Vrhovnog suda RH je iz listopada 2022., a na istom portalu odluke po žalbi koje su bile u nadležnosti Visokog kaznenog suda su iz travnja 2022. Zbog anonimizacije odluka praćenje je moguće samo za stručnu javnost.

Od 1. siječnja 2025. godine Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske, na jedinstvenom javno dostupnom internetskom portalu, objavljuje presude i sudske odluke. Problem, koji smo zapazili, je način anonimizacije anonimiziranih sudskih presuda u kaznenom postupku. Naime, primjenom citiranog *Pravilnika*, presude u

kaznenim predmetima su anonimizirane na način da je vrlo teško prepoznati o kojem se kaznenom predmetu radi, jer umjetna inteligencija umjesto inicijala okrivljenika stavlja oznake nasumično izabranih slova. Svi podaci o okrivljenicima, kao i o žrtvama kaznenih djela su na identičan način anonimizirani.

Za takav način anonimizacije ne vidimo niti jedno pravno utemeljenje, niti vidimo razlog za to. Rasprave u kaznenim predmetima su javne; presude u kaznenim predmetima javno se objavljuju. Navedeni način anonimizacije u direktnoj je suprotnosti s jednim od temeljnih načela kaznenog postupka - načelom javnosti.

Sustav obeštećenja

Pozdravljamo Odluku Vlade RH od 28. prosinca 2023. kojom su otpisane tražbine troškova parničnog postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj te upozoravamo na njen kontroverzni dio u vezi otpisa troškova na temelju pravomoćnih presuda u regresnim parnicama za naknadu novčanih iznosa koje je RH isplatila na temelju pravomoćnih presuda.

Nedosljednosti zaštite prava žrtava rata nisu potpuno uklonjene odlukom o otpisu i povratu troškova parničnog postupka donesenom na 274. sjednici Vlade RH u prosincu 2023. Opravdan je, premda zakasnio, dio odluke o otpisu troškova žrtvama rata. Time možda napokon završava borba za otpis parničnih troškova koja je počela od prvih presuda prema *Zakonu o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija* i *Zakonu o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata*. Međutim, Vlada RH, koja više od trideset godina nakon početka rata nije željela otpisati parnične troškova žrtvama, sada na iznenađenje javnosti uključuje i osuđene počinitelje ratnih zločina. Taj dio odluke podrija krhko povjerenje u institucije vlasti.

Vlada RH treba definirati postupak za povrat parničnih troškova te imenovati nadležno povjerenstvo. Rok od godinu dana vrlo je kratak.

Državno odvjetništvo RH treba izdati naputak svim nadležnim općinskim državnim odvjetništvima koja su prema pravomoćnim presudama općinskih i županijskih sudova podnositeljima tužbi slala pozive na platež, kako bi se svima koji su platili parnične troškove omogućilo pribavljanje relevantne dokumentacije. Neke od žrtava ratnih zločina sačuvala su dokumentaciju, neke nisu. Uplate su vršene u korist Državnog proračuna RH. Pravno je i moralno neprihvatljiv ambivalentni odnos uzastopnih vlada Republike Hrvatske prema žrtvama ratnog zločina. Prosvjedujuemo što priznanje patnje stradalih ponovo dolazi uz gorak okus u ustima jer se istovremeno pogoduje osuđenima za ratni zločin, na račun poreznih obveznika i obveznica. To znači da sama država faktički stoji iza počinitelja zločina, pa kad ih ne može sudski rehabilitirati, onda im oprašta dugove!

Podsjećamo na neke od etapa u zakašnjelom i djelomičnom priznanju patnje žrtava rata. Nakon nedjelotvornog procesuiranja ratnih zločina i terorističkih akata u devedesetim godinama, članovima obitelji ubijenih i nestalih, kao i vlasnicima miniranih kuća i gospodarskih objekata, dali su nadu zakoni koji su doneseni 2003. Preživjeli su se organizirali i počeli podizati tužbe protiv RH. No ubrzo se pokazalo da velika većina ne samo gubi postupke, nego ih se dodatno kažnjava naplatom visokih parničnih troškova. Zbog te nepravde, zahtjev za otpis i povrat naplaćenih parničnih troškova u *Documenti* smo ponavljali u svakoj prilici. Kako bi riješila problem, Vlada RH je u travnju 2013. usvojila *Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis*

ili djelomičan otpis potraživanja. Primjenom u praksi postalo je jasno da ta uredba usložnjava nepravdu, jer je u većini slučajeva vodila do odgode a ne otpisa, a i to samo za najsiromašnije, dok je ostale ostavila u neizvjesnosti od ovrhe. U nastavku borbe za otpis parničnih troškova puno je značila presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetu Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske. No sve do ove odluke vlade nije bilo razumijevanja za otpis. Uz sve poteškoće, zakoni o obeštećenju za žrtve seksualnog nasilja i civilne žrtve u Domovinskom ratu i nedavna odluka civilizacijski su iskoraci. No za neke od hrabrih žena i muškaraca koji su se borili za pravdu je prekasno. Vjera Solar, čija je kći ubijena u rujnu 1991. i Jasenka Borojević, čiji je suprug Stevo odveden i ubijen u listopadu 1991., nakon neuspjelih traženja kaznenog procesuiranja ratnih zločina u Sisku osnovale su Građansku udrugu protiv nasilja i podnijele tužbe protiv RH. Prekasno je i za Jovicu Brkića koji je vodio Udruga osoba oštećenih terorističkim djelovanjem „Pravda“. Preminuli su i nisu dočekale odluku o otpisu. Još uvijek se bori Udruženje porodica „Protiv zaborava“ koje vodi Marica Šeatović. Bori se i „Pravda“ koju vodi Duško Zorić. Zakašnjela odluka, koja je rezultat i njihove borbe, zasjenjena je neprihvatljivim uključivanjem otpisa tražbina počiniteljima ratnih zločina.

Civilni stradalnici Domovinskog rata - Ostvarivanje prava temeljem Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata

---

Civilni stradalnici u Republici Hrvatskoj, temeljem odredbi Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata²³, ostvaruju prava invalida po osnovi oštećenja organizma, prava po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji i ostala prava. Od stupanja Zakona na pravnu snagu, donošenja provedbenih propisa, do prvih zahtjeva, organizacije civilnog društva su pratile i ukazivale na moguće probleme u primjeni Zakona i provedbenih akata. Odredbe o načinu ostvarivanja statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata i statusa člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu, propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.²⁴ Odredbe o načinu ostvarivanja prava po osnovi oštećenja organizma, te po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji iz ovoga Zakona, metodologija utvrđivanja statusa i prava propisane su Pravilnikom o načinu imenovanja i metodologiji rada liječničkih vijeća u postupku ostvarivanja prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.²⁵ Odredbe o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba prema Zakonu o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.²⁶ Odredbe o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata propisane su Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.²⁷

Dokaze o činjenicama o kojima tijela uprave i druga tijela vode evidenciju, nadležno tijelo pribavlja po službenoj dužnosti, a ukoliko stranka želi ubrzati postupak može iste priložiti uz zahtjev. Osim što je ukinut imovinski cenzus, pa su stoga civilne stradalničke udruge zadovoljne tim detaljem, jer obiteljsku invalidninu mogu ostvariti i umirovljenici, obrtnici, itd, tumačenje i primjena Zakona zasigurno za mnoge civilne stradalnike neće biti na tragu rješavanja njihovih problema.

---

²³ NN 84/21, stupio na snagu 31. srpnja 2021. godine.

²⁴ NN 118/21

²⁵ Narodne novine 118/21

²⁶ Narodne novine 56/22

²⁷ Narodne novine 56/22

Zahtjeve za ostvarivanje prava na status civilnog stradalnika i ostvarivanje prava predaju se (stvarno) nadležnim upravnim odjelima pri županijama. Grad Zagreb, Osječko-baranjska županija, Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska, Sisačko-moslavačka i druge županije, na svojim stranicama imaju podatke važne za civilne stradalnike, obrasce zahtjeva koje trebaju predati i na taj način pokrenuti postupak. To su primjeri dobre prakse, sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. No, iz dostupnih rješenja koja su civilni stradalnici primili, vidimo probleme u dva segmenta:

- a) Dužina postupka rješavanja po zahtjevima
- b) Razlozi za odbijanje zahtjeva

Ad a) Dužina postupka rješavanja po zahtjevima:

Iz dostupnih rješenja koja su nam pojedini stradalnici dali na uvid, uočili smo da vrijeme rješavanja po zahtjevu, dakle do donošenja prvostupanjskog rješenja, iznosi i više od godinu i pol dana od podnesenog zahtjeva. To može biti posljedica potkapacitiranosti nadležnih ureda, bilo zbog broja radnika, bilo zbog profesionalne insuficijencije i slabog poznavanja konkretne pravne materije.

Citiranom zakonskom odredbom propisano je da *status civilne žrtve, kao niti status člana civilne žrtve iz Domovinskog rata ne mogu ostvariti pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih ili paravojnih postrojbi, kao niti članovi njihovih obitelji temeljem njihovog stradanja*.

Prateći primjenu Zakona, a u kontaktima sa stradalnicima, posebno iz rješenja koja su nam dana na uvid, vidimo da se za svakoga podnositelja zahtjeva formira spis predmeta, koji se nakon prikupljanja potrebne dokumentacije proslijeđuje Povjerenstvu Ministarstva hrvatskih branitelja radi provjere postojanja zapreke iz čl.5.st.1.t.1. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata. Iz rješenja koja su nam stradalnici dali na uvid vrlo je jasan netransparentni rad Povjerenstva, budući da se u rješenju ne navodi temeljem čega je utvrđeno postojanje zapreka iz čl.5.st.1.t.1 Zakona. Povjerenstvo bez obrazloženja daje mišljenje o postojanju ili nepostojanju zapreka. S obzirom na to da je rad Povjerenstva potpuno netransparentan te nije poznat sastav toga Povjerenstva, kao ni metode rada, otvara se cijeli niz pitanja na koja nemamo kvalitetne odgovore. Potpuno je netransparentno tko odlučuje o tome je li žrtva za koju se traži status i ostvarivanje prava, pripadnik, pomagač ili suradnik neprijateljskih snaga; temeljem kojih dokaza Povjerenstvo izvodi svoje zaključke?

Rješenja kojima se odbijaju zahtjevi nemaju obrazloženja odluka Povjerenstva te nema navedenih dokaza temeljem kojih je Povjerenstvo zaključilo da je netko neprijatelj. U većini nama poznatih slučajeva, negativna rješenja temeljena na odredbi čl.5. Zakona dobivaju uglavnom etnički Srbi. Zabilježili smo negativna rješenja i stoga što su žrtve ili članovi obitelji žrtava imale medicinsku dokumentaciju izdanu izvan Republike Hrvatske.

Ministarstvo hrvatskih branitelja objavilo je podatak da je od od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva broja pozitivno riješenih 43,35%, a negativno 7,9% od ukupnog broja zahtjeva. Dakle, nepravomoćno je riješeno 1038 zahtjeva (51,25% od ukupnog broja zahtjeva). Prema riječima Ivice Akmadže, glavnog tajnika Ministarstva hrvatskih branitelja, na dan 31. siječanj 2024. zabilježeno je 1186 zahtjeva. Ukupan broj je 2154 korisnika, prema svim kategorijama navedenima u Zakonu.

Problemi u primjeni ostvarivanja statusa civilnih stradalnika temeljem Zakona – Problematika članka 5.

Procesuiranje počinjenih kaznenih djela ratnog zločina (protiv civilnog stanovništva, protiv ratnih zarobljenika, protiv bolesnika i ranjenika) izuzetno je važno iz više razloga. Jedan od važnih razloga je zadovoljenje pravde za žrtve, članove obitelji ubijenih i nestalih žrtava. Zadovoljenje pravde nije samo osuda počinitelja i njegovog zlodjela. Zadovoljenje pravde je i pravo žrtve na priznanje njezine patnje, priznanje statusa žrtve, pravo na naknadu za pretrpljenu bol, za povrede, za pretrpljeni strah, za smrt

bližnje osobe, patnju koju prolaze članovi obitelji ubijenih ili nestalih žrtava. Zadovoljenje pravde za članove ubijenih i nestalih žrtava osigurava, osim satisfakcije priznanja žrtve, obuhvaća i pravo na priznanje statusa člana obitelji ubijenog/nestalog člana obitelji te ostvarivanje niza prava za članove žrtvine obitelji (pravo na invalidninu i uvećanu invalidninu, pravo na pogrebne troškove, pravo na besplatan prijevoz...). Republici Hrvatskoj je dana 31. srpnja 2021. godine stupio na snagu Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata.²⁸ Zakonom je propisano tko se smatra civilnom žrtvom, uvjeti koje podnositelji zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata moraju ispunjavati, kao i dokazi koji moraju biti priloženi ili koje nadležni uredi pribavljaju po službenoj dužnosti, te prava koja žrtve, kojima je priznat status civilne žrtve, imaju. Upravo iz odredbi Zakona vidimo moguće probleme za osobe koje su bile ranjene, povrijeđene, kao i za članove obitelji ubijenih, poginulih i nestalih osoba, koje posjeduju medicinsku dokumentaciju koja nije dostatna ili nije u skladu s odredbama Zakona²⁹, i/ili ne mogu pribaviti dokumentaciju u nadležnim organima RH, jer ona ne postoji.³⁰ Odredbom čl. 5. Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata propisano je tko ne može ostvariti status i prava civilnog stradalnika. Iz dosadašnje prakse nadležnih upravnih tijela koju smo imali priliku vidjeti, nadležni upravni organi rješavajući po zahtjevima, odbijali su zahtjeve za ostvarivanje statusa i prava civilnih stradalnika temeljem odredbi čl. 5. Zakona, bez da su u obrazloženju navodili temeljem kojih dokaza je Povjerenstvo utvrdilo da je žrtva bila pripadnik, pomagač ili suradnik neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koje su sudjelovale u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku ili na bilo koji drugi način pomagala neprijatelju, ili su to bili članovi njezine obitelji.

Zabilježena su rješenja nadležnih upravnih tijela kojima se odbijaju zahtjevi za ostvarivanje statusa civilnog stradalnika ili člana obitelji civilnog stradalnika, i prava na osobnu ili obiteljsku invalidninu, zbog neispunjenja Zakonom propisanih uvjeta. Pod tim se konkretno misli, kako stoji u obrazloženju rješenja, da je ozljeda, rana, nastala pod okolnostima koje se utvrđuju dokumentacijom izdanom od nadležnih tijela Republike Hrvatske.³¹ Podsjećamo da su u akciji Hrvatske vojske i policije Džep 93 izvedenoj od 9. do 17. rujna 1993. godine u podvelebitskim selima³², na zaštićenom području UN-ovih snaga, ubijene 84 osobe srpske nacionalnosti, a među njima 17 žena. Tijekom kaznenog procesa protiv okr. Mirka Norca i okr. Rahima Ademija, koji je započeo istragom Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu, a kasnije bio prepušten hrvatskom pravosuđu, utvrđene su sve relevantne činjenice.

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Zagrebu, kao i presudom Vrhovnog suda RH³³ obuhvaćeno je samo 6 žrtava tog ratnog zločina, koje su ubijene ili su poginule u zoni odgovornosti 9. gardijske motorizirane brigade, pod zapovjedništvom navedenim presudama osuđenog Mirka Norca. Za žrtve ubijene u zoni odgovornosti specijalne policije³⁴, do danas nitko u Republici Hrvatskoj nije odgovarao. Srodnici tih žrtava pokrenuli su postupke za naknadu štete, ali su ih hrvatski sudovi redovno odbijali zbog izostanka kaznenog progona počinitelja tih ubojstava i njihova kažnjavanja.

No, u konkretnom slučaju postoji jedna vrlo važna okolnost koju valja istaknuti. Pravomoćnim presudama hrvatskog pravosuđa, sukladno odredbi čl. 73. st. 2. Zakona o civilnim stradalnicima iz

---

²⁸ NN 84/21

²⁹ Medicinska dokumentacija izdana izvan Republike Hrvatske, npr. u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori...

³⁰ Osoba koja je poginula, ranjena, nestala ili živjela na bivšem okupiranom području, ali podataka o ranjavanju ili stradanju nema u evidencijama MUP-a RH ili drugih organa.

³¹ Potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdana od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela.

³² Divoselo, Čitluk i Počitelj.

³³ I Kž 1008/08, od 18. studenog 2009.

³⁴ Presudom br. K-rz-1/06 Županijski sud u Zagrebu je nedvojbeno utvrdio da je pokojna Boja Pjevač, starica u dobi od 68 godina, ubijena u inkriminirano vrijeme u zaseoku Mišćevići, od strane pripadnika specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova te da je s male udaljenosti pogođena u glavu s leđa.

Domovinskog rata (dokumentacija izdana od nadležnih tijela Republike Hrvatske), utvrđene su okolnosti stradanja civilnih žrtava, a pripadnost počinitelja postrojbama HV-a ili MUP-a RH. Izostanak kaznenog progona počinitelja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom i nakon vojno-redarstvene akcije Oluja 1995. godine, Hrvatske vojske i policije, predstavlja problem za ostvarivanje prava civilnih stradalnika.

Dosadašnja praksa odbijanja zahtjeva žrtava i članova obitelji žrtava za ostvarivanje statusa civilnih stradalnika i prava civilnih stradalnika, zabrinjava upravo u navedenim slučajevima, kao i u slučajevima gdje pojedini zločini nisu niti istraženi, i protiv čijih počinitelja kazneni postupak nikada nije pokrenut.³⁵ O ranjavanju i stradanju civila u navedenim okolnostima, MUP RH uglavnom nema podataka. Medicinska dokumentacija izdana neposredno nakon ranjavanja ili smrtnog stradanja, uglavnom je izdana od medicinskih ustanova s bivšeg okupiranog područja ili od medicinskih ustanova izvan Republike Hrvatske.

Više zakona utječe na položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela. Kako bi unaprijedili položaj civilnih žrtava rata i žrtava kaznenih djela neophodna je evaluacija primjene *Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (NN 64/15, 98/19) te *Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata* (NN 84/21), kako bi se predložile eventualne izmjene i dopune.

Od stupanja na snagu *Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija* (NN 117/03) te *Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme domovinskog rata* (NN 117/03) prošlo je gotovo 20 godina, pa je neophodna i njihova evaluacija kako bi se predložila rješenja u duhu presuda Europskog suda za ljudska prava iz presude Cindrić i Bešlić protiv Republike Hrvatske.

Pošto je od stupanja na snagu *Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela* (NN 80/08, 27/11) 1. srpnja 2013. prošlo više od 10 godina, vrlo je vrijedno istraživanje pod naslovom *Žrtve kaznenih djela u hrvatskom kazneno-pravnom sustavu* u kojem se predlažu eventualne izmjene i dopune.³⁶ Bilo bi važno provesti slična istraživanja primjene svih zakona relevantnih za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata. Ususret drugoj godišnjici izglasavanja *Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata* (NN 84/21) koji je usvojen u Hrvatskom Saboru 16. srpnja 2021. godine, a koji je stupio na snagu 31. srpnja 2021. upozoravamo na postojeću problematiku pri provođenju Zakona.

Problemi provedbe Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata: Potreba za hitnim izmjenama

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću dugi niz godina sustavno radi na promociji i zaštiti prava civilnih žrtava rata. Cilj ovih aktivnosti je senzibilizirati javnost za probleme civilnih stradalnika te pružiti podršku žrtvama i njihovim obiteljima u ostvarivanju prava koja im pripadaju prema Zakonu o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/21). Civilne žrtve, jedna od najugroženijih društvenih skupina, trebaju priznanje patnje, društvenu solidarnost i odgovarajuće obeštećenje.

---

³⁵ Npr. zločin u Sarvašu (1./2.8.1991. godine), zločin nad Srbima u Vukovaru 1991. godine (proljeće do 18. studenog 1991. godine).

³⁶ Istraživanje je dostupno na poveznici: <https://pzs.hr/wp-content/uploads/2023/02/Zrtve-kaznenih-djela-u-hrvatskom-kaznenopravnom-sustavu-rezultati-istrazivanja.pdf>

No, nakon tri godine primjene Zakona, ističemo niz ozbiljnih problema u njegovoj provedbi. Ti problemi ne samo da otežavaju stjecanje statusa civilne žrtve, već mnogima onemogućuju ostvarivanje prava koja bi im trebala pripadati.

Jedan od glavnih problema je sporost u obradi zahtjeva. Prema dobivenim podacima Ministarstva hrvatskih branitelja, te prema *Izvešću pučke pravobraniteljice za 2024. godinu* (https://sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2025-04-02/142202/IZVJ_PUCKA_PRAVOBRANITELJICA_2024.pdf), od početka primjene Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata 31. srpnja 2021. godine, zaprimljen je 2.871 zahtjev za priznavanje prava i statusa, riješena su 2.147, od čega 1.529 pozitivno, 526 negativno, 24 su odbačena, a 78 postupaka je obustavljeno. U 2024. godini zaprimljeno je 190 zahtjeva za priznavanje prava i statusa, a trajna prava koristilo je 2.955 korisnika. Od 2.871 zahtjeva, **1.274 odnosila su se na priznavanje statusa civilnog stradalnika iz Domovinskog rata**, od kojih su 1.082 kompletirana predmeta dostavljena Povjerenstvu za utvrđivanje zapreke iz čl. 5. ZOCSDR-a. Na 26 sjednica Povjerenstva riješen je 1.021 predmet te je utvrđeno da u 943 nema zapreke, dok je u 78 odnosno 7% predmeta utvrđeno postojanje zapreke iz čl. 5. st. 1. ZOCSDR-a. Radi utvrđivanja dodatnih činjenica i dodatnih provjera Povjerenstvo je na doradu vratilo pet predmeta.

Prema podacima Ministarstva hrvatskih branitelja dostavljenima na upit *Documente* - Centra za suočavanje s prošlošću od 06. ožujka 2025. godine, od **1274** zahtjeva podnesenih do kraja 2024., riješeno je **869 zahtjeva**. Od tog broja, **485** zahtjeva su riješena pozitivno, dok su **384** zahtjeva odbijena. Iako je Zakon osmišljen kako bi pružio pravdu i priznanje civilnim stradalnicima, mnogi podnositelji čekaju na rješenja više od godinu dana, što izaziva frustraciju i osjećaj zanemarivanja. Posebno je problematično da su mnoge civilne žrtve čekale desetljećima na donošenje ovog Zakona, a sada su suočene s administrativnim kašnjenjima koja dodatno narušavaju njihovo povjerenje u sustav.

Jedan od ključnih izazova je i primjena članka 5., koji definira zapreke za stjecanje prava. Ovaj članak isključuje one koji su na bilo koji način pomagali neprijatelju ili su povezani s neprijateljskim postrojbama, no njegova nepreciznost otvara prostor za proizvoljna tumačenja. Primjerice, civilnim žrtvama zbjega iz vojno-redarstvene akcije Oluja odbijaju se zahtjevi bez jasnih dokaza, često samo na temelju rodbinskih ili drugih neizravnih veza. Takva praksa dodatno stigmatizira žrtve i onemogućuje im ostvarivanje prava.

Dokazivanje statusa civilne žrtve često je otežano protokom vremena. Mnogi svjedoci ključnih događaja više nisu živi, a osobe koje podnose zahtjeve nailaze na poteškoće u prikupljanju dodatnih dokaza. Posebno su pogođene zajednice poput onih u Vukovarsko-srijemskoj županiji, gdje su traume rata ostavile duboke ožiljke, ali i izazove u dokumentiranju povijesnih događaja.

Dodatni problem predstavlja nepriznavanje medicinske dokumentacije iz susjednih ili drugih zemalja. Civilne žrtve koje su tijekom rata bile prognane ili su boravile izvan Hrvatske često ne mogu ostvariti svoja prava jer nadležna tijela odbijaju prihvatiti dokumentaciju iz tih zemalja. Time se onemogućuje pristup pravima mnogim stradalnicima, osobito onima koji su preživjeli zbjegove tijekom vojnih operacija poput Oluje.

Posebnu nepravdu doživljavaju djeca ubijenih i nestalih roditelja koja su starija od 26 godina. Zakon ne priznaje njihova prava na novčanu naknadu, čime se zanemaruje njihov status i socioekonomske potrebe. Ova diskriminatorna odredba izravno isključuje veliki broj ljudi koji su ostali bez roditelja-civila tijekom Domovinskog rata, dodatno naglašavajući nedostatke Zakona.

Pozivamo na hitne izmjene Zakona kako bi se otklonili navedeni problemi. Potrebno je preciznije definirati kriterije i odredbe, osobito u članku 5., te osigurati da se odluke temelje na jasnim i transparentnim kriterijima. Uvođenjem obveze detaljnog obrazloženja odbijenica smanjila bi se mogućnost arbitrarnosti, a omogućilo bi se podnositeljima zahtjeva da razumiju razloge odluka.

Zakon također treba priznati medicinsku dokumentaciju iz inozemstva, prilagoditi prava djece civilnih žrtava kako bi obuhvatila i one starije od 26 godina te uvesti stroge rokove za odlučivanje o zahtjevima. Provedba ovih mjera ključna je za vraćanje povjerenja civilnih žrtava u sustav i osiguranje da Zakon ispunjava svoju svrhu – pružanje pravde, priznanja i podrške onima koji su najviše pretrpjeli tijekom Domovinskog rata.

Preporuke za unaprjeđenje Zakona

1. **Preciznije definiranje pojmova vezanih uz članak 5.:** Potrebno je jasno definirati što se smatra „pomaganjem neprijatelju“ kako bi se spriječila arbitrarna odbijanja zahtjeva.
2. **Pravilnik za Povjerenstvo:** Uspostava jasnih kriterija za imenovanje članova Povjerenstva i donošenje odluka te obavezno obrazloženje odbijenica kako bi podnositelji zahtjeva imali uvid u razloge odluka.
3. **Proširenje prava na djecu stariju od 26 godina:** Zakon treba uključiti i stariju djecu civilnih stradalnika uzimajući u obzir njihov socioekonomski status.
4. **Jačanje transparentnosti:** Omogućiti javni uvid u odluke Povjerenstva kako bi se povećalo povjerenje u sustav.
5. **Priznavanje dokumentacije iz inozemstva**
Prilagoditi zakonske odredbe kako bi se omogućilo korištenje medicinske i druge dokumentacije iz susjednih zemalja.
6. **Ubrzanje procesa rješavanja zahtjeva**
Uvesti rokove za odlučivanje kako bi se izbjegla dugotrajnost postupaka i smanjila frustracija podnositelja zahtjeva.

U nastavku donosimo tekst pravnice Petre Milić s opažanjima i komentarima na Zakon.

ZAKON O CIVILNIM STRADALNICIMA

Člankom 5. Zakona o civilnim stradalnicima utvrđena je zapreka, čijim se postojanjem gubi pravo na potraživanje statusa i prava utemeljena Zakonom. Zapreka se odnosi na pripadnike, pomagače ili suradnike neprijateljskih vojnih postrojbi koji su sudjelovali u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku, i svi koji su na bilo koji način pomagali neprijatelju. Dio odredbe koji statira „svi koji su na bilo koji način pomagali neprijatelju“ otvara vrata u prouzrokovanju neizravne diskriminacije pojedinca koji nije imao namjeru sudjelovanja u oružanoj agresiji na RH ali prema arbitrarnim kriterijima Povjerenstva donosi se odluka kojom se odbija pojedinčev zahtjev zbog omogućene arbitrarnosti. Pravnim propisom nisu pobliže određeni „načini“ koji se mogu smatrati izravnim pomaganjem neprijatelju, ostavljajući

širok raspon autonomije Povjerenstvu u donošenju odluke. Kao što je statirano u Zakonu, potrebna je namjera sudjelovanja ili pomaganja neprijateljskim vojnim postrojbama kako bi takvom pojedincu zahtjev bio odbijen. Nedostatno zakonodavno uređenje može prouzrokovati odbijanje zahtjeva na temelju postojanja rodbinske ili srodne veze s pojedincem koji je bio pripadnik neprijateljske vojne postrojbe, iako pojedinac koji se smatra civilnim stradalnikom-sukladno odredbama ovog Zakona- nije imao izravnu namjeru sudjelovati u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku. Navedenim postupanjem prouzrokuje se neizravna diskriminacija takvog pojedinca kojem je, neovisno o njegovom stradavanju, odbijen zahtjev za naknadu. S ciljem izbjegavanja diskriminacije mandatorna je uspostava Pravilnika kojim se uspostavlja način imenovanja članova; uspostavlja broj članova i potreban kvorum za donošenje odluke. Pravilnikom je potrebno urediti način donošenja odluke, potrebno je navesti indikatore koji bi ukazivali na postojanje zapreke navedene u članku 5. stavka 1. točke 1. Ovog Zakona. Trenutnim uređenjem nisu uspostavljeni uvjeti za imenovanje članova Povjerenstva te je omogućeno arbitrarno donošenje odluke bez propisanih odgovornosti na strani Povjerenstva. Pravilnikom o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata člankom 4., navedeno je potraživanje dokaza o sudjelovanju podnositelja zahtjeva u oružanoj agresiji na RH bez navođenja sastava dokaza, indikatora ili dokumentacije koja bi utjecala na status podnositelja zahtjeva.

Odluka kojom se odbija zahtjev temeljem postojanja zapreke iz članka 5., treba sadržavati obrazloženje Povjerenstva o razlogu donošenja konkretne odluke te navesti dokaze koji su korišteni kao validni pokazatelji okolnosti. Obrazloženje treba sadržavati način utvrđivanja sudjelovanja u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku. Uspostavom obveznog obrazloženja mišljenja Povjerenstva osiguralo bi se pravo na obaviještenost podnositelja zahtjeva. Uz navedene aspekte potrebno je precizno definirati pojmove pomagača ili suradnika kako bi se suzila trenutna sloboda opširnog tumačenja pojmova.

Člankom 23. stavak 1. točka 2. Ovog Zakona, uređuje se pravo djeteta civilnog stradalnika. Zakon obuhvaća djecu do navršениh 26. godina. Evidentan je pokušaj uređenja sukladan Obiteljskom zakonu, kojim se obvezuje roditelje na uzdržavanje djeteta do navršениh 26. godina. Dotičnim uređenjem djeca starija od 26. godina su stavljena u nepovoljan položaj i diskreditirana zbog dobi. Takvim pojedincima se priznaje status kao djeteta civilnog stradalnika bez mogućnosti svojetanja prava. Uz prihvatanje statusa mandatorna je i prisutnost prava koja uspostavlja pravni položaj pojedinca, odnosno njegov status u društvu. Navedenim uređenjem nastupa diskriminacija djece sukladno dobi. Djeci starijoj od 26. godina diskreditira se status i položaj potomka civilnog stradalnika. Obuhvat prava je potrebno proširiti na djecu stariju od 26. godina, normativno uređujući obuhvat njihovih prava uzimajući u obzir njihov socioekonomski status i mogućnost samostalnog privređivanja.

Postupci koji su u tijeku pred sudovima I. stupnja, 2024. godina

	Slučaj / stadij postupka ¹	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Zločin na Ovčari, opt. Vojin Krstić i dr. K-rz-4/2021	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, podignuta 30. ožujka 2021. Zastupnica optužbe: Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a Osijek Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Vesna Osmanović, predsjednica Mario Kovač, član Mirko Ljubičić, član	I. opt. Vojin Krstić II. opt. Milivoj Đorđević III. opt. Draženko Đokić Kazneni postupak vođen je protiv 3 okrivljenika: Vojina Krstića, Milivoja Đorđevića i Draženka Đokića ŽDO Osijek odustalo je od postupka protiv Milivoja Đorđevića i Draženka Đokića u ljeto 2024. godine	Objavljena prvostupanjska presuda dana 13.12.2024. Okr. Vojin Krstić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 10 mjeseci Prvostupanjski postupak je trajao preko dvije godine.	Zlostavljano najmanje 200 zarobljenika na Ovčari.
2.	Zločin nakon pada Vukovara počinjen silovanjem, opt. Ivica Husnik Obnovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH počinjeno silovanjem	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: predsjednik vijeća Davor Mitrović, sudac	Opt. Ivica Husnik Izručen iz Srbije u srpnju 2022. godine	Objavljena prvostupanjska presuda 12.01.2024. Okr. Ivica Husnik proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina. Za ovaj zločin okrivljeniku je suđeno u odsutnosti te je u tom postupku koji je proveden pred Vijećem za ratne zločine	//

¹ U fusnotama se nalaze primjedbe te problemi i pitanja od važnosti za pravično suđenje vezano uz navedene postupke.

					Višeg suda u Beogradu, pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.	
3.	Zločin u srpskim logorima, opt. Vojislav Medić K-rz-2/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Optužnica ŽDO-a u Zagrebu broj K-DO-317/20 od 03. prosinca 2020. godine Optužnicu zastupa Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Mirko Ljubičić, predsjednik sutkinja Azra Salitrežić, članica sudac Davor Mitrović, član	Opt. Vojislav Medić Uhićen u lipnju 2022. pri ulasku iz Srbije u Hrvatsku.	Objavljena prvostupanja presuda dana 15.5.2024. Okr. Vojislav Medić proglašen je krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina	30 ratnih zarobljenika
4.	Zločin na Sajmištu, Opt. Stanko Vujanović K-rz-10/2012 Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije podiglo je optužnicu 31.03.2010. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: Davor Mitrović, predsjednik (Sada je sutkinja Sanja Voller Jakšić predsjednica Vijeća za ratne zločine)	Opt. Stanko Vujanović, odsutan Okrivljenik je jedan od osuđenika za ratni zločin protiv civila počinjen na Ovčari, suđeno pred Višim sudom u Beogradu, pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Nakon 12 godina zatvora	Vijeće za ratne zločine Višeg suda u Beogradu presudom od 1.11.2010. okrivljenika je proglasilo krivim i izreklo mu kaznu od 9 godina zatvora. Okrivljeniku je uzeta u obzir ranija presuda istog suda od 20 godina zatvora za zločin na Ovčari, tako da mu je izrečena jedinstvena kazna u trajanju od 20 godina. U ožujku 2011. Apelacioni sud je potvrdio prvostupajsku presudu. Apelacioni sud u Beogradu donio je 13.01.2022. rješenje po kojem je Stanko Vujanović nakon izdržane dvije trećine kazne pušten na uvjetnu slobodu. S obzirom da mu se za isto djelo za koje je pravomoćno osuđen u Beogradu sudi pred Županijskim sudom u	//

				okrivljeni je pušten na uvjetni otpust.	Osijeku, za pretpostaviti je da Hrvatska nije priznala presudu suda u Srbiji.	
5.	Zločin u zatvoru Stara Gradiška, opt. Mile Dreковиć i dr. K-rz-2/2012 Suđenje se provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Vesna Osmanović, predsjednica Vijeća, sudac Damir Krahulec, član Vijeća i sudac Miroslav Rožac, član Vijeća	I. opt. Mile Dreковиć, II. opt. Boro Delić, III. opt. Ranko Dumonjić, IV. opt. Dušan Čičić V. opt. Mile Orobabić VI. opt. Ilija Gaćeša VII. opt. Milan Kuprešanin XIII. opt. Stevo Barudžija IX. opt. Željko Braunović	Postupak je u tijeku	okr. Savo Kuzmić, okr. Milan Kuprešanin, okr. Stevo Barudžija i okr. Željko Braunović preminuli su
6.	Zločin u Karancu, opt. Boško Joković, K-rz-3/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Vesna Osmanović, predsjednica Vijeća, sudac Miroslav Jukić, član Vijeća, sutkinja Vlasta Šimenić Kovač	Opt. Boško Joković Opt. Boško Joković izručen iz Njemačke dana 20.6.2023. godine temeljem Europskog uhiđenog naloga. Optuženik se nalazi u istražnom zatvoru ŽDO u Osijeku, podiglo je optužnicu protiv 7 okrivljenika: Boško Đurković, Savo Jović, Boško Joković, Boro Marušić, Žarko Strigić, Milenko Marić, Dušan Urukalo, Branimir Inđić, za kazneno	Održano pripremno ročište Prvostupanjska presuda objavljena 12. ožujka 2025. godine, kojom je okr. Boško Joković proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina. Produljen mu je istražni zatvor	17 civila Hrvata i Mađara zlostavljano, tučeno i protjerano iz Karanca u periodu od 15.8.1991. godine do 20.11.1991. godine

				djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva Okrivljenici: Savo Joković uhićen u BiH i izručen RH 2021. godine za kazneno djelo ubojstva; Milenko Marić izručen iz Velike Britanije, za ovo djelo nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina; Boro Marušić nalazi se u kućnom pritvoru u Velikoj Britaniji, čeka izručenje RH		
7.	Zločin u Trpinji, opt. Zoran Vajić²	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, optužnica od 16.07.2013. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku	Opt. Zoran Vajić Izručen iz Republike Francuske 28. prosinca 2022.	Objavljena prvostupanjska presuda 12.02. 2024. Okr. Zoran Vajić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Visoki kazneni sud RH predmet je vratio na ponovni postupak	Lišavanju slobode civila hrvatske nacionalnosti, njihovom zlostavljanju mučenju i usmrćivanju te zlostavljanju, mučenju i usmrćivanju hrvatskih branitelja

² ŽDO u Osijeku podiglo je optužnicu 16. 6. 2014. protiv desetorice (Stevo Pantić, Milosav Atanacković, Milenko Pantić, Đoko Stajić, Zoran Ranković, Zoran Gajanin, Simo Stević, Željko Vuković, Miroslav Kovačević i Jerko Mičić) koje tereti da su: "...od 14. septembra pa do kraja novembra 1991. u Trpinji tokom oružane pobune lokalnog srpskog stanovništva protiv ustavno-pravnog poretka RH te napada udruženih snaga JNA, pobunjenika i dobrovoljaca iz Srbije na Vukovar, kao pripadnici paravojnih i pararedarstvenih snaga pobunjenika protivno odredbama međunarodnog i humanitarnog prava naređivali i sudjelovali u protuzakonitom lišavanju slobode civila hrvatske nacionalnosti, njihovom zlostavljanju mučenju i usmrćivanju te zlostavljanju, mučenju i usmrćivanju hrvatskih branitelja" ŽDO u Osijeku presudom od 19.12.2014. u prisustvu je proglasilo krivima i osudilo svih deset spomenutih optuženika na kazne zatvora i to: Stevu Pantića i Milosava Atanackovića na po 20 godina zatvora, Milenka Pantića, Đoku Stajića, Zorana Gajanina, Simu Stevića i Jerka Mičića na po 14 godina zatvora, Zorana Rankovića i Željka Vukovića na po 12 godina zatvora, a Miroslava Kovačevića na 5 godina zatvora.

		Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.				
8.	Zločin u Petrovcima, opt. Vojislav Buzaković K-Rz-4/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru od 04. rujna 2007. Optužnicu zastupa Miroslav Kraljević, zamjenik ŽDO iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Zdenka Leko, predsjednica sudac Miroslav Jukić, član sudac Mirko Ljubičić, član	Opt. Vojislav Buzaković Irska policija uhitila ga je u veljači 2023., a Hrvatskoj je izručen krajem ožujka 2023. Okrivljenik se nalazio na optužnici protiv Nikole Radojčića i dr., zločin u Petrovcima. Okr. Milenko Đurđević, koji je bio jedan od okrivljenika, izručen iz Švedske, 2020. godine osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okrivljenici Duško Samardžić i Dragan Žakula, postupak obustavljen zbog prekvalifikacije djela u oružanu pobunu, čl.235.st.1. KZ RH Okr.	Objavljena prvostupanjska presuda prosinac 2024. Okr. Vojislav Buzaković proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina	//

9.	Zločin u Dalju, opt. Đorđe Drpa i dr. K-rz-5/2021	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu od 7. travnja 2021. Optužnicu zastupa: Mirjana Zubčević, zamjenica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, kazneno djelo ratnog zločina iz čl. 122. protiv ratnih zarobljenika	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Vlasta Kovač Šimenić, članica Mario Kovač, član Rasprava je 21. veljače 2021. započela iznova zbog izmjene članova vijeća.	I. opt. Đorđe Drpa II. opt. Rajko Veić III. opt. Predrag Graovski Optuženici se brane sa slobode	Objavljena prvostupajnska presuda dana 17.12.2024. Okr. Đorđe Drpa proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okr. Rajko Veić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okr. Predrag Gavrovski proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine i 10 mjeseci	Fizički i psihički zlostavljano 6 civila i 8 ratnih zarobljenika.
10.	Zločin u Borovo Commerce-u, Opt. Milan Gojković³	Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka podiglo je optužnicu br. KT-298/92 od 28.	Županijski sud u Osijeku Predsjednik vijeća: Mladen Radičević	Opt. Milan Gojković, Izručen iz Norveške.	Optuženik je izručen iz Norveške. Obnovljeni postupak nepravomoćno je okončan 23. ožujka 2021., dok je suđenje započelo 10. travnja 2019. Nepravomoćnom presudom proglašen je krivim za prvu i drugu točku	//

³ ŽDO iz Osijeka podiglo je optužnicu 28.12.1995. godine protiv okr. Milana Gojkovića i još trojice okrivljenika. Optužnica je u međuvremenu izmijenjena. Okr. Milanu Gojkoviću je stavljeno na teret učin tri krivična djela: ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (izdvajanje i maltretiranje), ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (ubijanje klanjem), pomaganje u izvršenju ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (izdvajanjem civila, koji su nakon toga maltretirani). Navedena djela počinjena su 19. novembra 1991. godine nakon pada Borovo Commerce- a, nakon izlaska ranjenika, civila i zarobljenika. Županijski sud u Osijeku donio je u odsutnosti okrivljenika prvostupajnsku presudu 4.12. 1996. godine, kojom je sve okrivljenike proglasio krivima i osudio na kazne zatvora i to: opt. Milanu Gojkoviću od 20 godina, dvojicu na po pet godina i jednog na 15 godina. Prvostupajnska presuda postala je pravomoćna 27.02.1997. godine. U obnovljenom postupku protiv okr. Dragana Lapčevića (osuđen na 5 godina zatvora) ŽDO-o iz Osijeka odustalo je od kaznenog progona, te je rješenjem od 10.12. 1999. godine postupak obustavljen. Okr. Vlado Tepavc (osuđen na 5 godina zatvora) vrtio se u RH. Protiv njega je kazneni postupak obnovljen 2004. Nakon što je oslobođen krivnje presudom iz 2004. godine, Vrhovni sud je ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. 2008. godine postupak protiv njega je obustavljen zbog prekvalifikacije djela u oružanu pobunu. RH je za opt. Gojkovićem 2002. godine raspisala međunarodnu tjeralicu, temeljem koje ga je Norveška policija uhitila okrivljenika 2003. godine, ali je odbila njegovo izručenje Hrvatskoj 2004. godine, s obrazloženjem da RH nije dala garancije da će obnoviti postupak protiv njega u njegovom prisustvu. Po međunarodnoj tjeralici opt. Milan Gojković je ponovo uhićen 2018. u Mađarskoj, koja ga je, nakon provedenog ekstradicijskog postupka, izručila Republici Hrvatskoj u travnju iste godine. Obnova postupka je dopuštena, rasprava započela 10.04.2019. god. Nepravomoćnom presudom Županijskog suda u Osijeku opt. Gojković je proglašen krivim za dvije točke: pomaganje u izdvajanju civila i ratnih zarobljenika. Za svaku od dvije tačke utvrđena mu je kazna u trajanju od 5 godina, te mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 9 godina. Za treću točku optužbe – ubijanje ratnog zarobljenika Ivana Hižmana, pripadnika PU Varaždinske, oslobođen je zbog nedostatka dokaza primjenom načela „In dubio pro reo“. Tom presudom stavljena je izvan snage presuda br. K-6/96 od 4.12. 1996. godine. Okrivljeniku je produljen istražni zatvor do pravomoćnog okončanja postupka. U kaznu zatvora uračunato je vrijeme koje je proveo u ekstradicijskom i u istražnom zatvoru od izručenja RH. Vrhovni sud RH ukinuo je prvostupajnsku presudu Županijskog suda u Osijeku, te je predmet vraćen na ponovno suđenje.

	K-rz-2/2022 Ponovljeno suđenje	prosina 1995. godine protiv okr. Milana Gojkovića i još trojice okrivljenika. Optužnica je u međuvremenu izmijenjena. Čl. 122. OKZ RH – ratni zločin protiv ratnih zarobljenika			optužbe – pomaganje u izdvajanju civila i ratnih zarobljenika. Za treću točke optužnice – ubijanje ratnog zarobljenika Ivana Hižmana, pripadnika PU Varaždinske, okrivljenik je zbog nedostatka dokaza oslobođen optužbe primjenom načela „In dubio pro reo“. Visoki kazneni sud 05. listopada 2021. ukinuo je presudu u oslobađajućem dijelu i naložio ponovno suđenje. Tijekom 2024. održana su 2 ročišta: 20.02.2024. i 30.04.2024. Prvotni postupak: Županijski sud u Osijeku donio je u odsutnosti okrivljenika prvostupanjsku presudu br. K-6/96 od 4. prosinca 1996. godine, kojom je sve okrivljenike proglasio krivima i osudio na dugogodišnje kazne zatvora. Opt. Gojković osuđen je na 20 godina.	
11.	Zločin u djelu Vukovara zvanom „Sajmište“, opt. Čedo Smiljanić K-rz-6/2023 Obustava kaznenog postupka	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Sudac Mladen Radičević, predsjednik vijeća.	Opt. Čedo Smiljanić Uhapšen 21. svibnja 2023. godine na graničnom prijelazu Bačka Palanka – Ilok Istražni zatvor – pušten na slobodu	Obustava kaznenog postupka zbog odustanka ŽDO Osijek od kaznenog progona, dana 13.2.2024. godine	Opt. Smiljanić se tereti da je u rujnu 1991. godine tokom „čišćenja“ dijela Vukovara, zvanog „Sajmište“, kao pripadnik srpskih paravojnih jedinica, zajedno sa drugim pripadnicima srpskih paravojnih jedinica, protuzakonito zatvarao civilno stanovništvo, nanosio im fizičke povrede i sudjelovao u

						radnjama koje su dovele do usmrćivanja civila, čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva.
12.	Zločin u mjestima Doboševica i Topolje, opt. Svetozar Okanović Ponovljeni postupak	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Azra Salitrežić, članica Davor Mitrović, član	Opt. Svetozar Okanović Uhićen u Norveškoj te ekstradiran Hrvatskoj. Optuženik se nalazi u istražnom zatvoru	Ponovljeni postupak Županijski sud u Osijeku donio je dana 5. travnja 2023. godine presudu kojom je okrivljenika proglasio krivim i osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Produljen je istražni zatvor do pravomoćnosti presude. Visoki kazneni sud je, na sjednici održanoj 19.03.2024, ukinuo prvostupanjsku presudu i predmet vratio na ponovni postupak. Okrivljenik se nalazi u istražnom zatvoru.	//
13.	Zločin u Dalju, (nakon pada Vukovara), opt. Đokica Petrović Suđenje se provodi u odsutnosti	Optužnica je podignuta 2017. godine. Optužnicu zastupa Zlatko Bučević, zamjenik ŽDO-a Osijek Kaznena djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st.1. OKZ RH.	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Mirko Ljubičić, član Vlasta Šimenić Kovač, članica	I. opt. Đokica Petrović II. opt. Siniša Kamberović	Pripadnicima vojne policije JNA sudi se u odsutnosti. Zadnje ročište za raspravu bilo je zakazano za 06.06.2024. godine	Preko 90 hrvatskih vojnika i civila. Između ostalih ubijeni su Danijel Tucić, Ivan Katić, Petar Dreić.

14.	Zločin u Petrinji⁴, okr. Jovan Vitorovac i dr. K-rz-2/2018 Suđenje se provodi u odsutnosti.	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj K-DO-76/16 od 23. studenoga 2017., pravomoćna od 24.01. 2018. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Jadranka Kos, predsjednica, Rajka Tomerlin Almer, članica, sudac Petar Šakić, član	I. opt. Jovan Vitorac, II. opt. Milan Ćorković, III. opt. Đuro Šušnjara	U tijeku je prvostupanjski postupak, u fazi rasprave. Objavljena prvostupanjska presuda. Na ukupno 24 godine zatvora, nepravomoćno su na zagrebačkom Županijskom sudu osuđeni Jovan Vitorac (70 godina star) na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina, Milan Ćorković (72 godina star) na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina i Đuro Šušnjara (76 godina star) na kaznu zatvora u trajanju od 6 godina, zbog ratnog zločina nad civilima. Vitorac je nepravomoćno osuđen na 10 godina zatvora, Ćorković na osam, a Šušnjara na šest. Sva trojica su državljani Srbije, sudilo im se u odsutnosti jer su nedostupni, a kako su im izrečene zatvorske kazne više od pet godina zatvora, određen im je i obligatorni istražni zatvor.	Žrtve: Stanko Bugarin
15.	Zločin u Vukovju, Koreničanima i Dobroj Kući (općina Daruvar), opt. Ljuban Amidžić i dr.	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, br. optužnice KO-DO-8/2023 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Zagrebu	opt. Ljuban Amidžić, opt. Željko Bosanac, opt. Jovo Carević, opt. Tomo Legen, opt. Kosta Milivojević, opt. Milan Mirkajlović, opt. Petar Rončević,	U tijeku je dokazni postupak pred prvostupanjskim vijećem.	//

⁴ Rasprava je započela 11. veljače 2020., a nakon toga održano je još jedno ročište 2. ožujka 2020. Suđenje se provodi u odsutnosti optuženika. Rasprava u ovom postupku jedna je od najdugotrajnijih uopće jer je dokazni postupak zahtijevao saslušanje brojnih svjedoka koji prebivaju izvan teritorija RH, većinom u Srbiji, Australiji i sl. Komunikacija sa pravosuđem u zemljama u kojima prebivaju svjedoci, saslušani su putem video linka, a zbog nedostupnosti optuženika, odvijala se putem međunarodne pravne pomoći, diplomatskim kanalima, dakle vrlo sporo i tromo. Sporosti postupka doprinijela je i promjena u sastavu vijeća, konkretno predsjednice vijeća, pa je iz tog razloga rasprava, u nekoliko navrata, započinjala iz početka.

Prema nepravomoćnoj presudi, optuženici su osuđeni jer su točno neutvrđenog dana krajem rujna 1991. tijekom napada JNA i TO na grad Petrinju, za vrijeme trajanja oružanog sukoba Hrvatske vojske i JNA, TO te srpskih paravojnih formacija na području Republike Hrvatske, počinili navedeno kazneno djelo. opt. Ćorković bio je zapovjednik čete Donja Bačuga, odreda TO Banski Grabovac, Jovan Vitorac bio je zapovjednik voda u navedenoj četi, dok je Šušnjara bio pripadnik navedenog voda. Prema optužnici, Ćorković i Vitorac imali su stvarne i formalne ovlasti zapovjedna i nadzora nad svim pripadnicima voda i čete pa ih se tereti da su s pripadnicima svoje jedinice u jednoj kući u Petrinji pronašli civila Stanka Bugarina kojeg su potom ispitivali i fizički zlostavljali. Nakon toga su mu naložili da krene sadašnjom Kupskom ulicom u pravcu kukuružišta koje je bilo na kraju iste ulice. Ćorković i Vitorac su, prema optužnici, zapovijedali Šušnjaru i drugim nepoznatim pripadnicima svoje jedinice da pucaju iz svog osobnog naoružanja u Bugarina koji im je bio okrenut leđima. S njima su ispalili više hitaca u njega iz svog osobnog naoružanja. Bugarin na mjestu preminuo, a njegovo mrtvo tijelo ostavljeno na rubu navedenog kukuružišta.

	K-rz-3/2020	stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH		opt. Milan Šarčević, opt. Dmitar Žarković, opt. Darko Crnobrnja, opt. Vladimir Kezele, opt. Stevo Rekić, opt. Milorad Žestić, opt. Aleksa Dželajlija, opt. Cveto Poznić, opt. Ranko Žarković, opt. Miloš Bosanac, opt. Nedjeljko Kosanović, opt. Vlado Gartarić Svi okrivljenici su pripadnici srpskih paravojnih / para policijskih snaga Svi su nedostupni, postupak se vodi <i>in absentia</i>		
16.	Zločin u Hrvatskoj Dubici, opt. Đorđe Ratković i dr.⁵	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Optužnica potvrđena 15. siječnja 2016., a	Županijski sud u Zagrebu. Sudsko vijeće: U ponovljenom postupku, sudskim	I. opt. Đorđe Ratković II. opt. Đuro Jerinić III. opt. Stevo Radunović	U ranijem prvostupanjskom postupku, u kome je nepravomoćna presuda objavljena 17.05.2019. godine, svi okrivljenici su proglašeni krivima i osuđeni: opt. Đorđe Ratković, Đorđe Jerinić, Stevo Radunović,	Ubijeni: Željko Abaz, pripadnik HV-a, Antun Knežević,

⁵ Presuda nakon provedenog prijašnjeg postupka javno je objavljena 17. svibnja 2019. Optuženici su oglašeni krivima te je svatko od četvorice optuženika osuđen na kazne zatvora u trajanju od po osamnaest godina, a V. opt. na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina. Vrhovni sud je 16. siječnja 2020. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovni postupak. Na Županijskom sudu u Zagrebu je nakon provedenog ponovljenog postupka, protiv četvorice nedostupnih optuženika donesena osuđujuća presuda za počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv civila i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika. Presuda je objavljena 08. studenog 2024. Na 10 godina zatvora osuđeni su opt. Đorđe Ratković, opt. Đuro Jerinić i opt. Stevo Radunović, dok je opt. Milorad Šarac osuđen na 12 godina zatvora. Optuženicima je kao olakotna okolnost cijenjena dosadašnja neosuđivanost, dok im je kao otegotna okolnost utvrđena činjenica da su kazneno djelo počinili na uporan, dugotrajan i svirep način. Optužnica je teretila Ratkovića, Jerinića i Radunovića da su 15. rujna 1991., kao pripadnici Teritorijalne obrane Dubica, zarobili pripadnika hrvatskih oružanih snaga i civila hrvatske nacionalnosti, držeći ih zatvorene u WC-u poljoprivredne zadruge u Hrvatskoj Dubici. Optuženici su, zajedno s ostalim pripadnicima TO Dubica, tukli ranije zatočene civile da bi ih potom, točno neutvrđenog dana u studenom 1991., noću nasilno izveli u dvorište poljoprivredne zadruge, natjerali ih da pjevaju četničke pjesme i trče u krug po dvorištu do iznemoglosti. Pritom su ih, navodi se u optužnici, nogama, željeznim te drvenim palicama i puškama udarali po svim dijelovima tijela. Kada zatočeni zbog dobivenih batina i iznemoglosti više nisu mogli trčati i popadali su na tlo, optuženici su gazili po njima, a Milan Petrović, sada pokojni pripadnik TO Dubica, pucao je iz automatske puške u pripadnika hrvatskih oružanih snaga i jednog civila hrvatske nacionalnosti, a potom im prerezao grkljan.

	K-rz-1/2020 Ponovljeni postupak Suđenje u odsutnosti	izmijenjena 25. travnja 2016. i 2. svibnja 2019. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica ŽDO-a Zagreb. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH; Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ RH	vijećem predsjedava sutkinja Tamara Pleše Tanja Pavelin (od 1. siječnja 2021. kao imenovana sutkinja preuzela dužnost na Visokom kaznenom sudu). Predsjednica izmijenjenog vijeća: Tamara Pleše	IV. opt. Veljko Radunović V. opt. Milorad Šarac Pripadnici paravojsnih postrojbi tzv. SAO Krajine	svaki na kaznu zatvora u trajanju od 18 godina, a opt. Milorad Šarac na 20 godina zatvora. Vrhovni sud RH ukinuo je presudu 2019. godine i naložio ponovno suđenje. Dana 8.11.2024. godine Vijeće za ratne zločine ŽS Zagreb proglasilo je sve optuženike krivima i osudilo ih na kazne zatvora: opt. Đorđa Ratkovića, opt. Đorđa Jerinića i opt. Stevu Radunovića na 10 godina zatvora, a opt. Milorada Šarca na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina i oslobođen za točku 2.	Josip Flekač, Marko Flekač; Fizički i psihički zlostavljani: Josip Josipović i Mićo Čorić.
17.	Zločin u okolici Karlovca, opt. Mile Krivokuća⁶ Ponovljeni postupak Suđenje se provodi u odsutnosti.	Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ RH	Županijski sud u Rijeci, Sudsko vijeće: Ika Šarić, predsjednica	Opt. Mile Krivokuća. Pripadnik paravojsnih postrojbi tzv. SAO Krajine.	U tijeku je ponovljeni postupak pred prvostupanjskim vijećem.	Optuženika se tereti da je u listopadu 1993. godine, silovao žensku osobu u njezinom domu u okolici Karlovca, pred njezinom obitelji i djecom, te da je pljačkao civilnu imovinu.

Sažetak tijeka kaznenog postupka: Ponovljeno suđenje pred izmijenjenim sudskim vijećem započelo je 16. ožujka 2023. U prijašnjem postupku optuženici su oglašeni krivima za počinjenje navedenih kaznenih djela te je svatko od četvorice optuženika osuđen na kazne zatvora u trajanju od po osamnaest godina, a petooptuženik na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina. Riječ je o 1. okrivljenom Đorđu Ratkoviću (50), 2. okrivljenom Đuri Jeriniću (50), 3. okrivljenom Stevi Radunoviću (55), 4. okrivljenom Veljku Radunoviću (85) i 5. okrivljenom Miloradu Šarcu (65) koji je dobio 20 godina zatvora. Vrhovni sud je naložio ponovljeno suđenje u siječnju 2020. utvrdivši niz bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, a između ostalog i pogrešno odmjerenju jedinstvenu kaznu zatvora za stjecaj kaznenih djela ratnog zločina protiv civila i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika koja sukladno čl. 43. OKZ RH ne smije prelaziti 15 godina zatvora. Inicijalna optužnica podignuta je u siječnju 2016. te je potom izmijenjena, najprije u travnju iste godine te potom i u svibnju 2019.

⁶ Optuženik je 14. prosinca 2018. proglašen krivim zbog kaznenog djela iz članka 120. st. 1. OKZ RH, te je na temelju citirane zakonske odredbe osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina. Vrhovni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. prosinca 2019. po službenoj dužnosti ukinuo presudu i predmet vratio na ponovnu odluku. U obrazloženju odluke stoji da nije dovoljno jasno je li riječ o događajima za vrijeme trajanja oružanog sukoba koji ima nemeđunarodni ili pak međunarodni karakter. Tijekom 2024. godine ročišta nisu održavana.

18.	Zločin u Novskom brdu, opt. Jure Šajatović i dr. K-rz-1/2020 Ponovljeni postupak u odnosu na trojicu optuženika Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo iz Zagreba, br. optužnice KO-DO-14/2023 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.12 okr. 0/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Jure Šajatović opt. Milenko Bajić opt. Živko Kragujević svi optuženici nedostupni, sudi im se u <i>in absentia</i>	Presudom ŽS u Zagrebu od 27.10.2020. petorica optuženika oglašeno je krivim i osuđeno na po 20 godina zatvora. Vrhovni sud RH je na sjednici od 17.11.2022. prihvatio žalbe optuženika i po službenoj dužnosti ukinuo prvostupanjsku presudu te predmet u odnosu na trojicu optuženika vratio na ponovni postupak.	//
19.	Zločin u Novom Selu Glinskom, opt. Vlado Čupović i dr.⁷ K-rz-3/2016 Suđenje se provodi u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZ RH. Optužnica: ŽDO-a Zagreb broj K-DO-63/14 od 10. studenoga 2015. Optužnica je izmijenjena 15. travnja i 16. svibnja 2016. Optužnicu zastupa Davorka Čolak, zamjenica ŽDO-a u Zagrebu.	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Željka Skomeršić, predsjednica Renata Pražetina Kaleb, članica Jadranka Kos, članica	I. opt. Vlado Čupović II. opt. George Nashid Kamal III. opt. Bogdan Jednak, zvan Božo i Garavi IV. opt. Ljubiša Juzbašić V. opt. Zoran Miljević VI. opt. Zoran Miljević VII. opt. Boro Miljević, VIII. opt. Milan Kraguljac IX. opt. Branko Bulat X. opt. Milan Karaica	Na Županijskom sudu u Zagrebu, 19. ožujka 2021. je započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Vlade Čupovića i dr. Prvostupanjska oslobađajuća presuda protiv svih 11 optuženika donesena je 6. ožujka 2024.	31 osoba, među kojima je bila i maloljetna djevojčica.

⁷ Sudsko vijeće kojim je predsjedala sutkinja Željka Skomeršić, oslobodilo je optužbe jedanaestorice nekadašnjih pripadnika TO Glina za ratni zločin počinjen u Novom Selu Glinskom sredinom listopada 1991. Sud je utvrdio kako ne postoje dokazi da se događaj uopće dogodio onako kako ga opisuje optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu podignuta u studenom 2015., već je moguće da se radi o nekoliko različitih događaja koje je onda tužitelj spojio u jedan. Tijekom dugogodišnjeg suđenja, suđenje je započelo u ožujku 2021., neposredno su saslušani brojni svjedoci koji su opisivali kako su pripadnici srpskih paravojnih postrojbi tada išli od kuće do kuće, pljačkali, privodili tukli i ubijali civile. No, brojni su svjedoci tvrdili da su se zločini dešavali početkom listopada dok se optužnica odnosi na razdoblje nakon toga. Od jedanaest optuženika, hrvatskom pravosuđu dostupan je jedino XI.opt. Mile Paspalj. Kaznenih postupak se protiv ostalih provodi u odsutnosti na temelju Rješenja izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu broj Kv-rz-13/18 od 26. listopada 2018., koje je postalo pravomoćno 23. siječnja 2019.

				XI. opt. Mile Paspalj, prisutan, brani se sa slobode		
20.	Zločin u Kozibrodu, Zamlači i Strugi, opt. Pero Krnjeta K-rz-2/2023 Ponovljeni postupak Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Pero Krnjeta, pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga Nedostupan hrvatskom pravosudnom sustavu, sudi mu se <i>in absentia</i>	Prvostupanjska oslobađajuća presuda donesena je 11. travnja 2024.	//
21.	Zločin u zatvoru Bijela, Bučju, grad Daruvar, opt. Milan Lončar i dr. K-rz- 3/2023 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Milan Lončar i još 23 optuženika Svi okrivljenici su pripadnici srpskih paravojnih i para policijskih snaga Svi su nedostupni pravosudnim tijelima RH, sudi im se <i>in absentia</i>	Postupak je u tijeku	//
22.	Zločin u Hrvatskoj Kostajnici, opt. Branko Dmitrović i opt. Nikola Begović K-rz-5/2020	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu broj K-DO-200/17, IS -DO-87/17 od 12. prosinca 2019. Zastupnik optužbe: Robert Petrovečki, zamjenik ŽDO-a Zagreb	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Iva Gradiški Lovreček, predsjednica Martina Maršić, članica Siniša Pleše, član	I. opt. Branko Dmitrović II. opt. Nikola Begović	Rasprava u kaznenom predmetu započela je 21. ožujka 2022. 19. rujna 2024 - prvostupanjska osuđujuća presuda, dvojici optuženika odmjereni zatvorska kazna od po 11 godina	Žrtve/ubijeni: P. Ljubišić, D. Briševac, T. Jergović, V. Andrijević, D. Vujčić, D. Lenartić, S. Vukadin, D. Radić i civili P. Galić i Ž. Vujanović, M. Fazlić i pripadnik ZNG-a J. Vinski na lokaciji

	Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH				Babina Rijeka, dok se pripadniku pričuvnog sastava MUP-a J. Jurčeviću i civilu S. Solomonu, gubi svaki trag te se i danas vode kao nestali.
23.	Zločin u Dardi, opt. Milan Rajšić i dr. K-rz-2/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH Optužnica precizirana u odnosu na I i II okr. 10.3.2025. godine	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Davor Mitrović, predsjednik Vijeća; sudac Miroslav Jukić, član Vijeća i sudac Ivan Vulić, član Vijeća Na raspravi dana 14. ožujka 2025. godine izmjena Vijeća: sudac Davor Mitrović, predsjednik Vijeća; sudac Miroslav Jukić, član Vijeća i sutkinja Biljana Đilas, članica Vijeća	Opt. Milan Rajšić i opt. Radoslav Košević nalaze se u istražnom zatvoru od 2023. godine na prijedlog ŽDO iz Osijeka postupak protiv I. i II. okr. razdvojen u odnosu na okr. Nebojšu Radovanovića, koji je nedostupan	Rasprava je zaključena 14.3.2025. godine Nepravomoćan presuda objavljena dana 17. ožujka 2025. godine Milan Rajšić osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 7, dok je opt. Radoslav Košević nepravomoćno oslobođen i pušten iz istražnog zatvora	Ubijeni: Nikica Lučić, Stevo Grinfelder zvani "Švabo" i Branko Strmečki.
24.	Zločin u Kninu u staroj bolnici, opt. Željko Cupač K-rz-5/2024 Obnovljeni postupak, u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH	Županijski sud u Splitu	opt. Željko Cupač, nedostupan je pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, sudi mu se <i>in absentia</i>	//	//

25.	Zločin u Hrasnici kod Uskoplja (BiH), opt. Perica Kustura⁸ K-rz-5/2022	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-49/21 od 9. srpnja 2022. Optužnicu zastupa: Davorka Čolak, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Renata Pražetina Kaleb, predsjednica vijeća	Opt. Perica Kustura, <i>tempore criminis</i> , pripadnik HVO-a.	Neposredno se ispituju svjedoci optužbe. Njihovo svjedočenje putem video konferencijske veze, prebivaju u Bosni i Hercegovini, do sada je dva puta odgođeno jer se nisu odazvali pozivu Suda.	//
26.	Zločin u Vrliki, opt. Miloš Babić K-rz-2/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	opt. Miloš Babić	Donesena je odbijajuća presuda, K-rz-2/24, koja je postala pravomoćna 17.12.2024. godine	//
27.	Zločin u Voćinu, opt. Rajko Bojčić i dr. (opt. Borivoj Radosavljević i dr.) K-rz-3/2022 Suđenje u odsutnosti	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, broj K-DO-215/12 Zastupnik optužbe: Darko Žegarac, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Iva Gradiški Lovreček, predsjednica Mihaela Grahovac, članica Krešimir Devčić, članica	I. opt. Borivoj Radosavljević, preminuo II. opt. Rajko Bojčić, III. opt. Zoran Miščević IV. opt. Marinko Ergarac V. opt. Mile Crnobrnja VI. opt. Ljubiško Novaković VII. opt. Mitar Simić VIII. opt. Zoran Jorgić IX. opt. Milenko	Postupak je u fazi rasprave. . Rasprava je započela 28. listopada 2022. čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu. Više o postupku na poveznici: https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-vocinu-opt-borivoj-radosavljevic-i-dr-sudenje-u-odsutnosti/	Žrtve: 47 civilnih osoba i tri ratna zarobljenika

⁸ Sud Bosne i Hercegovine potvrdio je optužnicu protiv okr. Kusture u srpnju 2015. Okrivljenik prebiva na teritoriju RH te je kazneni postupak protiv njega pokrenut i u Hrvatskoj.

		stanovništva iz čl. 120. st. 1. OK ZRH		Bogatić X. opt. Jovan Cvetić XII. opt. Rajko Vučković XIII. opt. Radislav Jokić XIV. opt. Đuro Đurić XV. opt. Richard Glušac XVI. opt. Zoran Jovakarić XVII. opt. Stevo Šimić XVIII. opt. Milorad Grkinić XIX. opt. Predrag Bosanac XX. opt. Krsto Tomašević XXI. opt. Borislav Tomašević XXII. opt. Davor Bosanac XXIII. opt. Veselko Petrušić XXIV. opt. Ranko Lukić XXV. opt. Rade Ivanović XXVI. opt. Milenko Ivanović XXVII. opt. Milutin Popović	

28.	Zločin u Benkovcu, okr. Željko Opačić K-rz-4/2017 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Dinko Mešin, predsjednik vijeća;	opt. Željko Opačić, nedostupan je pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, sudi mu se <i>in absentia</i> .	Na Županijskom sudu u Splitu optuženik je u rujnu 2024. proglašen krivim te osuđen na 12 godina zatvora.	Branko Zrilić, ubijeni
29.	Zločin na Kninskom Polju, naselje grada Knina, Šibensko-kninska županija, opt. Milenko Zelenbaba K-rz-2/2018 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	opt. Milenko Zelenbaba, nedostupan je pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, sudi mu se <i>in absentia</i>	Prvostupanjski postupak u tijeku	//
30.	Zločin u Rosuljama i Gornjoj Bučici, općina Glina, okr. Đuro Arbutina 4 K-rz-2/2022 Suđenje u odsutnosti	Optužnica ŽDO-a Zagreb podignuta je u kolovozu 2021, br. KO-DO-61/2021 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl.120. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudac: Dražen Kevrić, predsjednik	Opt. Đuro Arbutina, nedostupan	U tijeku je rasprava pred prvostupanjskim vijećem.	Ubijene 4 civilne osobe

31.	Zločin na šibenskom području od 1991. - 1995., opt. Borislav Đukić i dr. K-rz-3/15	Optužnica ŽDO-a Split podignuta je 14. listopada 2016. pod brojem K-DO-37/15 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila iz čl. 120/1 OKZ RH.	Županijski sud u Splitu Sudac Dinko Mešin, predsjednica vijeća, sutkinje članice Vijeća: Maria Majić i Ivona Rupiće	I. opt. Borislav Đukić II. opt. Grubić Jovan III. opt. Radić Milorad IV. opt. Harambašić Dragan V. opt. Andrić Patar VI. opt. Davidović Vladimir VII. opt. Vladimir Prijić VIII. opt. Vujko Slobodan. Opt. Harambašić Dragan je u međuvremenu preminuo te je postupak u odnosu na njega obustavljen. Istražni zatvor protiv opt. Đukića ukinut je 4. svibnja 2022. Optuženik se u istražnom zatvoru neprekidno nalazi od 8. ožujka 2016. ⁹ Dana 19. ožujka 2024. godine donesena presuda	Okr. Borislav Đukić 2015. uhićen je na Aerodromu Tivat u Crnoj Gori te izručen Hrvatskoj 2016. Uhićen je na temelju optužbi za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina počinjenog izdavanjem zapovijedi za rušenje brane Peruća. Postupak se jedino u odnosu na njega provodi u nazočnosti dok su ostali optuženici nedostupni.	//
32.	Zločin na Veleprometu u Vukovaru , opt.	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku	Županijski sud u Osijeku Sutkinja Sanja Voller Jakšić,	Opt. Nedeljko Stosavljević, pripadnik srpskih	Postupak je u tijeku.	Žrtva mučenja Vilim Karlović

⁹ Rješenje VSRH broj II Kž 3/2022-4 od 04.05.2022.

	Nedeljko Stojisavljević K-rz-3/2020 Suđenje u odsutnosti	Optužnica podignuta 22.10.2019. godine Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika	predsjednica Vijeća za ratne zločine ŽS Osijek	paravojnih / para policijskih snaga nedostupan pravosuđu RH, sudi mu se <i>in absentia</i>		
33.	Opt. Predrag Uzelac, Zločin u Korenici K-rz-4/2019 Suđenje u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civila, čl. 120/1 u vezi čl. 28. st. 2. Osnovnog krivičnog zakona (OKZ RH) kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika Optužnica ŽDO-a Rijeka Tereti se po zapovjednoj odgovornosti za zločine počinjene u razdoblju od 2. rujna do 21. prosinca 1991. godine u Korenici.	Županijski sud u Rijeci Sudac: Domagoj Vučkov, predsjednik vijeća	Opt. Predrag Uzelac, nedostupan	U tijeku je rasprava pred prvostupanjskim vijećem. Suđenje je započelo u travnju 2022.	Fizički i psihički zlostavljano i mučeno 25 osoba, od kojih 11 ratnih zarobljenika i 14 civila pri čemu je jedan civilni zatočenik od zadobivenih ozljeda preminuo u zatvorskoj ćeliji.
34.	Zločin u Drnišu, opt. Nikola Šeat K-rz-4/2022 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, br. optužnice K-DO-115/12 od 24.1.2014. godine Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. OKZ RH. ŽDO Split podignulo je optužnicu	Županijski sud u Splitu sudac Dinko Mešin, predsjednik Vijeća za ratne zločine	opt. Nikola Šeat, sudi mu se <i>in absentia</i> u razdvojenom postupku.	Postupak je u tijeku.	Psihički i fizički zlostavljani i tučeni: Mirko Buzuk i Vlado Zelić

		24.01.2014. protiv trojice okrivljenika (Nikola Šeta, Dean Bader i Milovac Mirko). Tereti ih se da su 29.03.1995. u Drnišu kao pripadnici VP uhitili Mirka Buzuka i Vladu Zelića te ih fizički i psihički zlostavljali.				
35.	Zločin u Gornjoj Bučici, Glinskoj Poljani, opt. Mirko Tovarloža K-rz-7/2022 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica br. KO-DO-82/2021 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH ¹⁰	Županijski sud Zagreb Predsjednica vijeća: sutkinja Jadranka Kos. Predmet je dodijeljen drugom sucu/sutkinji u rad.	Opt. Mirko Tovarloža	Postupak je u fazi rasprave.	Ubijeni: 2 muške i 2 ženske civilne osobe
36.	Zločin u Ceriću i Mirkovcima, opt. Željko Travica	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac	opt. Željko Travica, pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga	Postupak u tijeku. Izručen iz Francuske 5.10.2024. godine	//

¹⁰ Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo je pred Županijskim sudom u Zagrebu optužnicu protiv državljanina Republike Srbije (1962.) zbog počinjenja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva.

Optužnicom se okrivljenika tereti da je točno neutvrđenog dana u prvoj polovici studenog 1991. godine u Gornjoj Bučici, na privremeno okupiranom području tadašnje općine Glina; tijekom trajanja međunarodnog oružanog sukoba između regularnih policijskih i vojnih postrojbi Republike Hrvatske i oružanih formacija tzv. SAO Krajine; kao zapovjednik voda u sklopu tadašnje Teritorijalne obrane Glina, postupio protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949., odnosno nije poduzeo nikakve radnje da spriječi ubijanje civilnog stanovništva. Nekolicina pripadnika jedinice kojom je zapovijedao okrivljeni 59-godišnjak, zatražila je od civila hrvatske nacionalnosti da im predaju svoje poljoprivredne strojeve, a kad je jedan hrvatski državljanin to odbio učiniti, pripadnici (danas pokojni) oružanih formacija tzv. SAO Krajine su, zajedno s drugim nepoznatim pripadnicima te jedinice, odlučili usmrtiti više civilnih osoba hrvatske nacionalnosti pa su ih nasilno izveli iz njihovih kuća kako bi ih lišili života. Okrivljenika se tereti da kao zapovjednik jedinice kojom je zapovijedao i upoznat s takvim protupravnim postupanjem pripadnika svoje jedinice, kao i svjestan činjenice da su pojedini pripadnici bili većinu vremena pod jakim utjecajem alkohola, naoružani vatrenim oružjem i skloni pljački napuštene imovine te; iako je bio dužan poduzeti radnje kojima bi spriječio bilo kakav daljnji napad na imovinu i tjelesni integritet prisutnih civila, posebno nakon što su hrvatski civili uz prijetnju oružjem izvedeni iz svojih kuća; nije poduzeo ništa da takvo daljnje nasilno postupanje zaustavi i spriječi.

	K-rz-4/2024	Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH	Davor Mitrović, predsjednik Vijeća, sudac Mirko Ljubičić, sutkinja Azra Salitražić	Nalazi se u istražnom zatvoru		
36.	Zločin na brdu Pogledić kod Gline, opt. Đuro Zlonoga i dr. 3 K-rz-2/2021 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Optužnica broj K-DO-317/20 od 03. prosinca 2020. godine Optužnicu zastupa Vlasta Tomašković, zamjenica ŽDO Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.	Županijski sud u Zagrebu Vijeće za ratne zločine: sutkinja Tamara Pleše, predsjednica sutkinje Renata Miličević i Erna Dražančić, članice	I. Opt. Đuro Zlonoga II. Opt. Željko Zlokas	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 22. ožujka 2024. godine. Donesena prvostupanjska presuda kojom su obojica optuženika oglašena krivima i osuđena na po 12 godina zatvora. Kaznenih postupak zbog istih radnji, odnosno predmeta inkriminacije, vođen je protiv opt. Rade Miljevića u razdoblju od 2007. – 2012. Nakon dvije osuđujuće presude, optuženik je oslobođen optužbe. Vrhovni sud je potvrdio oslobađajuću presudu 21. siječnja 2014. Više detalja o navedenom predmetu nalazi se <u>ovdje</u> .	Ubijeni: Janko Kaurić, Milan Litrić, Borislav Litrić, Ante Žužić
37.	Zločin u Žurinom Potoku, općina Cetingrad, opt. Milorad Šušnjara Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Rijeci	opt. Miloša Šušnjara, pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga nedostupan pravosudnim tijelima RH, sudi mu se <i>in absentia</i>	//	//
38.	Zločin u Mostaru, opt. Ernest Takač K-rz-1/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Split Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Splitu	opt. Ernest Takač, pripadnik HVO, nazočan suđenju, brani se sa slobode	//	//

		stanovništva iz čl.120./1 OKZ RH				
39.	Zločin u Oklaju, opt. Čedomir Vukadin K-rz-13/2015	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120./1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	Okr. Čedomir Vukadin nazočan je tijekom dokaznog postupka. Uhićen je 23. ožujka 2015. na graničnom prijelazu Strmica. Branio se sa slobode.	Nepravomoćna osuđujuća presuda na 4 godine zatvora donesena je 22. travnja 2024.	//
40.	Zločin u Vrani, Zadarska županija, opt. Špiro Žarković K-rz-8/2015 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120./1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	Opt. Špiro Žarković nedostupan je hrvatskim pravosudnim tijelima, sudi mu se u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu podiglo je 18. srpnja 2014. optužnicu protiv Mirka (1970.) i Špire Žarkovića zbog događaja 23. rujna 1991. u Jagodnji Donjoj, gdje su, kao pripadnici milicije RSK, prijetnjama oružjem natjerali Blaženku Žepinu (majku četvero djece) da pretražuje minsko polje radi pronalaska poginulog dječaka. Mirko Žarković uhićen je 21. siječnja 2014. na granici, a zatim pušten uz jamstvo 23. veljače 2015. Postupak protiv Špire Žarkovića je razdvojen. Presudom Županijskog suda u Splitu 2. listopada 2015. Mirko Žarković je oslobođen zbog nedostatka dokaza, a Vrhovni sud RH je presudu potvrdio.	//
41.	Zločin kod Ličkog Osika, Široke Kule Bukovca kod Perušića, opt. Čedo	Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci Optužnica ŽDO Rijeka od 03.01.2018. godine Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Rijeci	I. Opt. Čedo Budisavljević II. Opt. Milan Mirić III. Opt. Radomir Narandžić, i drugi	Nepravomoćna presuda donesena je 06. lipnja 2024. Predmet je trenutačno u žalbenoj fazi.	//

	Budisavljević i dr.¹¹ Suđenje u odsutnosti	stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH				
42.	Miniranje brane “Peruća”, opt. Borislav Đukić¹² Ponovljeni postupak (treći postupak, drugi ponovljeni postupak)	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Optužnica broj KT-27/93 od 13. prosinca 1995. Optužnicu zastupa Gordana Haramina Hranilović, zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Vijeće za ratne zločine: sutkinja Višnja Strinić	Opt. Borislav Đukić, general JNA. Optuženik je uhićen u Tivtu, Crna Gora.	U ponovljenom postupku, drugi ponovljeni postupak, optuženik je u ožujku 2024. oglašen krivim i osuđen na 10 godina zatvora. U inicijalnom kaznenom postupku optuženik ja osuđen na 9 godina zatvora. Optuženik je u pritvoru od 2016. godine. Optužnica ga tereti da je kao stvarni zapovjednik 221. motorizirane brigade 9. korpusa JNA organizirao rušenje brane s ciljem potpunog potapanja i uništenja gradova nizvodno od Peruće. U branu je na četiri mjesta postavljeno 20 do 30 tona TNT-a. Aktiviranjem eksploziva došlo je do urušavanja brane i prodora vode u postrojenje. Potpuno rušenje spriječili su djelatnici HEP-a. Primjer dugotrajnog suđenja bez pravomoćnog epiloga	Prouzročena ukupna šteta Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) od oko 130 milijuna kuna. Izravna je šteta bila 90 milijuna kuna, dok je na sanaciju brane potrošeno 10 milijuna tadašnjih njemačkih maraka.

¹¹ Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci je, nakon provedene istrage, podignulo optužnicu protiv trojice državljana Srbije (1948., 1964. i 1966.) zbog počinjenja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava odnosno ratni zločin protiv civilnog stanovništva opisan u čl. 120. st. 1. OKZ-a RH u vezi čl. 28. st. 2. tog Zakona, kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ-a RH. (3. 1. 2018.). Trojicu okrivljenika se tereti da su od 13. do 17. listopada 1991. u Ličkom Osiku (tada preimenovan u Teslingrad), Širokoj Kuli i okolici, obnašajući dužnost zapovjednika Teritorijalne obrane Teslingrad te dužnosti komandira i zamjenika komandira Odjeljenja milicije Teslingrad na teritoriju tada proglašene tzv. SAO Krajine, počinili navedeno kazneno djelo. Tereti ih se da, s obzirom na zapovjedne dužnosti i zaduženi za primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava o sigurnosti građanskih osoba tijekom oružanih sukoba, iako su znali, da pripadnici njihovih postrojbi ubijaju preostalo civilno stanovništvo hrvatske nacionalnosti, nisu poduzeli ništa da se nezakonita postupanja spriječe i suzbiju te da se počinitelji ubojstava otkriju i kazne, nego su dopustili da njima podređeni nastave s takvim radnjama pristajući na posljedice njihovih protupravnih radnji. Tako su neutvrđeni pripadnici TO Teslingrad i OM Teslingrad u navedenom razdoblju hicima iz vatrenog oružja usmrtili 22-oje civila na različitim lokacijama u Širokoj Kuli te Bukovcu Perušićkom.

<https://dorh.hr/hr/priopcenja/zupanijsko-drzavno-odvjetnistvu-u-rijeci-podignuta-optuznica-protiv-trojice-okrivljenika>

¹² Nepravomoćna presuda donesena je 23. studenoga 2018. Vrhovni sud je dana 6. prosinca 2019. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. Optuženik je 18. srpnja 2015. uhićen u Crnoj Gori na temelju međunarodne tjevalice i 23. veljače 2016. izručen Republici Hrvatskoj. U istražnom zatvoru je od 8. ožujka 2016. do 04.05.2022.

VIŠE NA: <https://documenta.hr/novosti/miniranje-brane-peruca-opt-borislav-dukic-ponovljeni-postupak/>

43.	Zločin na području Šibensko-kninske županije, u mjestu Dragišići, opt. Nebojša Popović¹³ K-rz-1/19 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, optužnica od 24.08.2015. Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.	Županijski sud u Splitu Vijeće za ratne zločine: sutkinja Tea Budimlić	Opt. Nebojša Popović	Rasprava pred vijećem prvog stupnja. 06.03.2025. donesena nepravomoćna presuda.	//
44.	Zločin u Vukšiću i Proviću, Zadarska županija, Opt. Ljuba Drča i dr. Suđenje se u odnosu na II. opt. Radovan Mrdalj provodi u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH. ŽDO Split, optužnica od 11.12.2020. Optužnica je potvrđena 10.02.2021.	Županijski sud u Splitu	Opt. Ljube Drča je nazočan Opt. Radovan Mrdalj, nedostupan.	Postupak je u tijeku	ŽDO Split optužnicom od 11.12.2020. okrivljenika tereti da su od 26. rujna 1991. pa do kraja 1991. u mjestima Vukšić i Prović palili i uništavali imovinu osoba hrvatske nacionalnosti radi zastrašivanja i protjerivanja te time počinili znatnu materijalnu štetu.
45.	Zločin u Drnišu, opt. Petar Baljak i dr. K-rz-5/2012	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Splitu	opt. Petar Baljak, opt. Goran Udovčić, opt. Dragan Gligić, opt. Dejan Paunović, opt. Miroslav Popović,	Postupak u tijeku	//

¹³ Na teret mu se stavlja da je od 4 do 11 sati 24. veljače 1993. godine na području Županije šibensko-kninske, tijekom oružane agresije tzv. JNA i paravojnih snaga iz SR Jugoslavije, te naoružanih srpskih paravojnih postrojbi tzv. Republike Krajine na Republiku Hrvatsku, na tada privremeno okupiranom području Republike Hrvatske postupio protivno odredbama Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima od 12. kolovoza 1949. godine, navodi se u priopćenju ŽDO.

Okrivljenika se tereti da je kao zapovjednik voda tzv. Vojne policije pri 2. pješadijskoj brigadi zajedno s nekoliko pripadnika svog voda kamionom dovezao šestoricu zarobljenih pripadnika 15. Domobranske pukovnije Hrvatske vojske dopustivši da njemu podčinjeni pripadnici postrojbe nečovječno postupaju prema ratnim zarobljenicima, pa su ih tukli šakama, nogama i kundacima pušaka po cijelom tijelu. Od posljedica ovakvog mučenja preminuo je zarobljeni hrvatski vojnik.

	Suđenje u odsutnosti	stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH		opt. Mile Đokić, opt. Boro Đokić Svi optuženici pripadnici su paravojnih / para policijskih snaga Svi su nedostupni, sudi se <i>in absentia</i>		
46.	Zločin u Graberju na području Petrinje, opt. Stojan Kovačević K-rz-5/2022 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica ¹⁴ od 6. listopada 2022; broj optužnice KO-DO-80/2022 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sutkinja Jadranka Kos, predsjednica vijeća Predmet je u međuvremenu dodijeljen u rad novoimenovanoj sutkinji.	Opt. Stojan Kovačević	Dokazni postupak u tijeku	Ubijene ¹⁵ : Katarina Ovanin i Barica Kušan
47.	Granatiranje Siska i okolice, opt. Milan Čeleketić i dr. K-rz-4/2020 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica od 25.07.2019, broj optužnice KO-DO-339/2020 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog	Županijski sud u Zagrebu	I. Opt. Milan Čeleketić II. Opt. Slobodan Tarbuk III. Opt. Žarko Gačića IV. Opt. Milorad Janković V. Opt. Jovan Pavlica	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 24. svibnja 2024. Sud je prvooptuženog 78-godišnjaka Milana Čeleketića osudio na dvadeset godina zatvora, drugooptuženog 75-godišnjaka Žarka Gačića na deset godina zatvora, trećooptuženog 78-godišnjaka Slobodana Tarbuka na dvadeset godina zatvora, četvrtooptuženog 77-godišnjaka Milorada	Poginulo 8 civila

¹⁴ Zamolbenim putem ispitan je pred nadležnim sudom u Beogradu. Tereti ga se da je krajem listopada 1991. u Graberju na području Petrinje, kao pripadnik Teritorijalne obrane Dvor naoružan automatskom puškom došao u dvorište obiteljske kuće u kojoj su u to vrijeme živjele Barica Kušan, vlasnica kuće i njezina susjeda Katarina Ovanin. Htio je uzeti traktor Barice Kušan, a kada se ona tome usprotivila, prema optužnici, ubio je i nju i njezinu susjedu, nakon čega je odvezao traktor.

¹⁵ Katarina Ovanin se još vodi kao nestala osoba, dok je tijelo Barice Kušan nađeno u dvorištu njezine kuće, malo nakon rata. Za njihovo ubojstvo prvo je bio prijavljen nepoznati počinitelj 2006., a potom je 2020. ta kaznena prijava nadopunjena i tada je prijavljen Kovačević. Da je on počinitelj, tužiteljstvo tvrdi na osnovu iskaza bivših pripadnika TO Dvor. Jedan od njih je tako opisivao kako su držali straže u Graberju, gdje su u jednoj kući bile, kao je naveo dvije bake.

		stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH		(II. Opt. Slobodan Tarbuk, III.opt. Žarko Gačića, IV. opt. Milorad Janković i V.opt. Jovan Pavlica), suđenje u odsutnosti.	Jankovića na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina i petooptuženog 70-godišnjaka Jovana Pavlicu na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina. Sud je, po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku, protiv svih optuženika odredio istražni zatvor koji može trajati do pravomoćnosti presude, a nakon pravomoćnosti presude najdulje do pravomoćnosti rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora.	
48.	Zločin u Glinskoj Poljani pokraj Petrinje, opt. Simo Mitić i dr. Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica od 2.11.2022, broj optužnice KO-DO-90/2022 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Predsjednica vijeća: Renata Pražetina Kaleb	I. Opt. Simo Mitić II. Opt. Dragan Podunavac	Simo Mitić (1953) i Dragan Podunavac (1958) optuženi su za ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu optužnicom od 2. studenog 2022., optužene tereti da su krajem listopada 1991. godine u Glinskoj Poljani, tokom trajanja međunarodnog oružanog sukoba između regularnih policijskih i vojnih jedinica Republike Hrvatske i oružanih formacija SAO Krajine, kao pripadnici Teritorijalne obrane Dvor, nakon što su uhvaćena dvojica civila hrvatske nacionalnosti (1939. i 1964.) postupili protivno Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata i Dopunskom Protokolu Ženevskoj konvenciji, odnosno da su uhvaćene civile odveli i usmrtili ih hicima iz vatrenog oružja.	Ubijena 2 civila
49.	Zločin granatiranja šire okolice Dubrovnika, opt. Radovan Grubač i dr. K-rz-5/2012	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	Opt. Radovan Grubač i dr, svi pripadnici JNA Svi optužnici nedostupni su pravosudnim tijelima RH, sudi im se <i>in absentia</i>	Postupak u tijeku	//

	Suđenje u odsutnosti					
50.	Zločin u Dubrovniku, opt. Božidar Vučurević K-rz-3/2012 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	Opt. Božidar Vučurević, pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga Bivši gradonačelnik Trebinja Nedostupan pravosudnim organima, sudi se <i>in absentia</i>	Postupak u tijeku	//
51.	Zločin u Volinji, Opt. Dubravko Arambašić i opt. Zoran Keić K-rz-5/2017 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj optužnice KO-DO-353/2020 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Predsjednica vijeća: Sanja Nola	Opt. Dubravko Arambašić Opt. Zoran Keić	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 18. siječnja 2024. godine. Optuženici su osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina	Dana 23. srpnja 1991. oko 21:00h dvojica optuženika, s njima je bio još jedan, sada pokojni pripadnik, došli su u stan bračnog para Većeslava i Ivane Špruk pod izgovorom da traže radio stanicu te su ih svezali konopcem, izveli iz stana, odveli na brdo Prevršac te u njih ispalili rafalne hitce iz vojnih pušaka nanijevši im mnogostruke ozljede po glavi i tijelu od kojih su na mjestu usmrćeni.

52.	Granatiranje Splita i okolice, opt. Mladen Vučeljić i dr. K-rz-66/1994 Suđenje u odsutnosti Ponovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, optužnica od 21. studenog 1992. godine, br. KT-72/92 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	opt. Mladen Vučeljić opt. Nedeljko Stolić, opt. Branislav Crnić, opt. Dragiša Lekić, opt. Zoran Gilić, opt. Milomir Šuša, opt. Miroslav Pejčić, opt. Milan Kovač, opt. Radoslav Manojlović, opt. Miljenko Jakovljević, opt. Milan Urošević, svi pripadnici srpskih paravojnih / para policijskih snaga svi nedostupni, sudi se <i>in absentia</i>	Vrhovni sud Republike Hrvatske vratio je predmet na ponovni postupak. Informacije o prvostupanjskom postupku nalaze se ovdje .	Ubijeni: Dinko Maras, Jure Kalpić, Darko Jurišin i Nikola Perleta Više ranjenih
53.	Zločin u Rosuljama, opt. Jovan Baljak K-rz-1/2024 Ponovljeni postupak	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, br. optužnice KO-DO-1/2024 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Jovan Baljak pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 23. rujna 2024. Optuženik je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 i pola godine. Optuženik se tereti za ubojstvo civila kojeg je, prema navodima optužnice, uz prijetnju oružjem odveo iz kuće te ga na obali rijeke Une usmrtio hicima iz vatrenog oružja te potom tijelo bacio u rijeku. Okrivljenik je uhićen koncem studenog 2021. dok je optužnica podignuta u ožujku 2022. U prethodnom postupku opt. Jovan Baljak je na Županijskom sudu u Zagrebu, nakon provedenog dokaznog postupaka, oslobođen optužbe za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.	Ubijen Josip Levak

54.	Zločin u Vitezu, BiH, Opt. Marijan Kozina K-Rz-3/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, br. optužnice KO-DO-37/2023 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	//	Opt. Marijan Kozina	Prvostupanjska oslobađajuća presuda donesena je 25. studenog 2024. godine	//

Nepravomoćno okončani postupci tijekom 2024. godine

	Slučaj / stadij postupka	Optužnica / kazneno djelo / zastupnik optužbe	Sud / vijeće	Okrivljenici / pripadnost postrojbama / pritvor	Presuda	Žrtve
1.	Zločin na Ovčari, opt. Vojin Krstić i dr. K-rz-4/202	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, podignuta 30. ožujka 2021. Zastupnica optužbe: Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a Osijek	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Vesna Osmanović, predsjednica Mario Kovač, član Mirko Ljubičić, član	I. opt. Vojin Krstić II. opt. Milivoj Đorđević III. opt. Draženko Đokić Kazneni postupak vođen je protiv 3 okrivljenika: Vojina Krstića, Milivoja Đorđevića i Draženka	Objavljena prvostupanjska presuda dana 13.12.2024. Okr. Vojin Krstić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 10 mjeseci Prvostupanjski postupak je trajao preko dvije godine.	Zlostavljano najmanje 200 zarobljenika na Ovčari.

		Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH		Đokića ŽDO Osijek odustalo je od postupka protiv Milivoja Đorđevića i Draženka Đokića u ljeto 2024. Godine		
2	Zločin nakon pada Vukovara počinjen silovanjem, opt. Ivica Husnik	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH počinjeno silovanjem	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: predsjednik vijeća Davor Mitrović, sudac	Opt. Ivica Husnik Izručen iz Srbije u srpnju 2022. godine	Objavljena prvostupanjska presuda 12.01.2024. Okr. Ivica Husnik proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina. Za ovaj zločin okrivljeniku je suđeno u odsutnosti te je u tom postupku koji je proveden pred Vijećem za ratne zločine Višeg suda u Beogradu, pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.	
3.	Zločin u srpskim logorima, opt. Vojislav Medić K-rz-2/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Optužnica ŽDO-a u Zagrebu broj K-DO-317/20 od 03. prosinca 2020. godine Optužnicu zastupa Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO-a u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Mirko Ljubičić, predsjednik sutkinja Azra Salitrežić, članica sudac Davor Mitrović, član	Opt. Vojislav Medić Uhićen u lipnju 2022. pri ulasku iz Srbije u Hrvatsku.	Objavljena prvostupanjska presuda dana 15.5.2024. Okr. Vojislav Medić proglašen je krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina	30 ratnih zarobljenika

4.	Zločin u Karancu, opt. Boško Joković K-rz-3/2024 Optuženik se nalazi u istražnom zatvoru	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Vesna Osmanović, predsjednica Vijeća, sudac Miroslav Jukić, član Vijeća, sutkinja Vlasta Šimenić Kovač	Opt. Boško Joković Opt. Boško Joković izručen iz Njemačke dana 20.6.2023. godine temeljem Europskog uhiđenog naloga ŽDO u Osijeku, podiglo je optužnicu protiv 7 okrivljenika: Boško Đurković, Savo Jović, Boško Joković, Boro Marušić, Žarko Strigić, Milenko Marić, Dušan Urukalo, Branimir Inđić, za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva Okrivljenici: Savo Joković uhićen u BiH i izručen RH 2021. godine za kazneno djelo ubojstva; Milenko Marić izručen iz Velike Britanije, za ovo djelo nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina; Boro Marušić nalazi se u kućnom pritvoru u	Održano pripremno ročište Prvostupanjska presuda objavljena 12. ožujka 2025. godine, kojom je okr. Boško Joković proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina. Produljen mu je istražni zatvor	17 civila Hrvata i Mađara zlostavljano, tučeno i protjerano iz Karanca u periodu od 15.8.1991. godine do 20.11.1991. godine

				Velikoj Britaniji, čeka izručenje RH		
5.	Zločin u Trpinji, opt. Zoran Vajić¹⁶	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, optužnica od 16.07.2013. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.	Županijski sud u Osijeku	Opt. Zoran Vajić Izručen iz Republike Francuske 28. prosinca 2022.	Objavljena prvostupanska presuda 12.02.2024. Okr. Zoran Vajić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina Visoki kazneni sud RH, kazneni predmet br. I-kž-23/2024, presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno odlučivanje	Lišavanju slobode civila hrvatske nacionalnosti, njihovom zlostavljanju mučenju i usmrćivanju te zlostavljanju, mučenju i usmrćivanju hrvatskih branitelja
6.	Zločin u Petrovcima, opt. Vojislav Buzaković K-Rz-4/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru od 04. rujna 2007. Optužnicu zastupa Miroslav Kraljević,	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Zdenka Leko, predsjednica sudac Miroslav Jukić, član sudac Mirko Ljubičić, član	Opt. Vojislav Buzaković Irska policija uhitila ga je u veljači 2023., a Hrvatskoj je izručen krajem ožujka 2023. Okrivljenik se nalazio na optužnici protiv Nikole Radojčića i dr., zločin u Petrovcima.	Objavljena prvostupanska presuda prosinac 2024. Okr. Vojislav Buzaković proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina	

¹⁶ ŽDO u Osijeku podiglo je optužnicu 16. 6. 2014. protiv desetorice (Stevo Pantić, Milosav Atanacković, Milenko Pantić, Đoko Stajić, Zoran Ranković, Zoran Gajanin, Simo Stević, Željko Vuković, Miroslav Kovačević i Jerko Mičić) koje tereti da su: "...od 14. septembra pa do kraja novembra 1991. u Trpinji tokom oružane pobune lokalnog srpskog stanovništva protiv ustavno-pravnog poretka RH te napada udruženih snaga JNA, pobunjenika i dobrovoljaca iz Srbije na Vukovar, kao pripadnici paravojnih i pararendarstvenih snaga pobunjenika protivno odredbama međunarodnog i humanitarnog prava naređivali i sudjelovali u protuzakonitom lišavanju slobode civila hrvatske nacionalnosti, njihovom zlostavljanju mučenju i usmrćivanju te zlostavljanju, mučenju i usmrćivanju hrvatskih branitelja" ŽDO u Osijeku presudom od 19.12.2014. u prisustvu je proglasilo krivima i osudilo svih deset pomenutih optuženika na kazne zatvora i to: Stevu Pantića i Milosava Atanackovića na po 20 godina zatvora, Milenka Pantića, Đoku Stajića, Zorana Gajanina, Simu Stevića i Jerka Mičića na po 14 godina zatvora, Zorana Rankovića i Željka Vukovića na po 12 godina zatvora, a Miroslava Kovačevića na 5 godina zatvora.

		zamjenik ŽDO iz Osijeka Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH		Okr. Milenko Đurđević, koji je bio jedan od okrivljenika, izručen iz Švedske, 2020. godine osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okrivljenici Duško Samardžić i Dragan Žakula, postupak obustavljen zbog prekvalifikacije djela u oružanu pobunu, čl.235.st.1. KZ RH Okr.		
7.	Zločin u Dalju, opt. Đorđe Drpa i dr. K-rz-5/2021	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu od 7. travnja 2021. Optužnicu zastupa: Mirjana Zupčević, zamjenica Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, kazneno djelo ratnog zločina iz čl. 122. protiv ratnih zarobljenika	Županijski sud u Osijeku Sudsko vijeće: Zdenka Leko, predsjednica Vlasta Kovač Šimenić, članica Mario Kovač, član Rasprava je 21. veljače 2021. započela iznova zbog izmjene članova vijeća.	I. opt. Đorđe Drpa II. opt. Rajko Veić III. opt. Predrag Graovski Optuženici se brane sa slobode	Objavljena prvestupanjska presuda dana 17.12.2024. Okr. Đorđe Drpa proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okr. Rajko Vejić proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine. Okr. Predrag Gavrovski proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine i 10 mjeseci	Fizički i psihički zlostavljano 6 civila i 8 ratnih zarobljenika.

8.	Zločin u Petrinji¹⁷ K-rz-2/2018 Suđenje se provodi u odsutnosti.	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, broj K-DO-76/16 od 23. studenoga 2017., pravomoćna od 24.01. 2018. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Jadranka Kos, predsjednica, Rajka Tomerlin Almer, članica, sudac Petar Šakić, član	I. opt. Jovan Vitorac, II. opt. Milan Ćorković, III. opt. Đuro Šušnjar	U tijeku je prvostupanjski postupak, u fazi rasprave. Nepravomoćna presuda: Na ukupno 24 godine zatvora, nepravomoćno su na zagrebačkom Županijskom sudu osuđeni Jovan Vitorac (70), Milan Ćorković (72) i Đuro Šušnjara (76), zbog ratnog zločina nad civilima. Vitorac je nepravomoćno osuđen na 10 godina zatvora, Ćorković na osam, a Šušnjara na šest. Sva trojica su državljani Srbije, sudilo im se u odsutnosti jer su nedostupni, a kako su im izrečene zatvorske kazne više od pet godina zatvora, određen im je i obligatorni istražni zatvor.	Žrtve: Stanko Bugarin
9.	Zločin u Hrvatskoj Dubici, opt. Đorđe Ratković i dr.¹⁸	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Optužnica	Županijski sud u Zagrebu.	I. opt. Đorđe Ratković II. opt. Đuro Jerinić	U ranijem prvostupanjskom postupku, u kome je nepravomoćna presuda objavljena 17.5.2019. godine, svi	Ubijeni: Željko Abaz, pripadnik HV-a, Antun Knežević,

¹⁷ Rasprava je započela 11. veljače 2020., a nakon toga održano je još jedno ročište 2. ožujka 2020. Suđenje se provodi u odsutnosti optuženika. Rasprava u ovom postupku jedna je od najdugotrajnijih uopće jer je dokazni postupak zahtijevao saslušanje brojnih svjedoka koji prebivaju izvan teritorija RH, većinom u Srbiji, Australiji i sl. Komunikacija sa pravosuđem u zamljama u kojima prebivaju svjedoci, saslušani su putem video linka, a zbog nedostupnosti optuženika, odvijala se putem međunarodne pravne pomoći, diplomatskim kanalima, dakle vrlo sporo i tromo.

Sporosti postupka doprinijela je i promjena u sastavu vijeća, konkretno predsjednice vijeća pa je iz tog razloga rasprava, u nekoliko navrata, započinjala iz početka.

Prema nepravomoćnoj presudi, optuženici su osuđeni su jer su točno neutvrđenog dana krajem rujna 1991. tijekom napada JNA i TO na grad Petrinju, za vrijeme trajanja oružanog sukoba Hrvatske vojske i JNA, TO te srpskih paravojnih formacija na području Republike Hrvatske, počinili navedeno kazneno djelo. opt. Ćorković bio je zapovjednik čete Donja Bačuga, odreda TO Banski Grabovac, Jovan Vitorac bio je zapovjednik voda u navedenoj četi, dok je Šušnjar bio pripadnik navedenog voda. Prema optužnici, Ćorković i Vitorac imali su stvarne i formalne ovlasti zapovjedna i nadzora nad svim pripadnicima voda i čete pa ih se tereti da su s pripadnicima svoje jedinice u jednoj kući u Petrinji pronašli civila Stanka Bugarina kojeg su potom ispitivali i fizički zlostavljali. Nakon toga su mu naložili da krene sadašnjom Kupskom ulicom u pravcu kukuruzišta koje je bilo na kraju iste ulice. Ćorković i Vitorac su, prema optužnici, zapovijedali Šušnjaru i drugim nepoznatim pripadnicima svoje jedinice da pucaju iz svog osobnog naoružanja u Bugarina koji im je bio okrenut leđima. S njima ispalili su više hitaca u njega iz svog osobnog naoružanja. Bugarin na mjestu preminuo, a njegovo mrtvo tijelo ostavljeno na rubu navedenog kukuruzišta; Osnovne informacije o tijeku postupka: Rasprava je započela u veljači 2020. Prvostupnjska presuda donesena je početkom lipnja 2024. Optužnica ŽDO u Zagrebu podignuta je u studenom 2017., a na pravnu snagu stala je 24. siječnja 2018.

¹⁸ Presuda nakon provedenog prijašnjeg postupka javno je objavljena 17. svibnja 2019. Optuženici su oglašeni krivima te je svatko od četvorice optuženika osuđen na kazne zatvora u trajanju od po osamnaest godina, a V. opt. na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina. Vrhovni sud je 16. siječnja 2020. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovni postupak. Na Županijskom sudu u Zagrebu je nakon provedenog ponovljenog postupka, protiv četvorice nedostupnih optuženika donesena osuđujuća presuda za počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv civila i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika. Presuda je objavljena 08. studenog 2024.

	K-rz-1/2020 Ponovljeni postupak Suđenje se provodi u odsutnosti	potvrđena 15. siječnja 2016., a izmijenjena 25. travnja 2016. i 2. svibnja 2019. Optužnicu zastupa Marina Soldo Petrinić, zamjenica ŽDO-a Zagreb. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH; Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ RH	Sudsko vijeće: U ponovljenom postupku, sudskim vijećem predsjedava sutkinja Tamara Pleše Tanja Pavelin (od 1. siječnja 2021. kao imenovana sutkinja preuzela dužnost na Visokom kaznenom sudu). Predsjednica izmijenjenog vijeća: Tamara Pleše	III. opt. Stevo Radunović IV. opt. Veljko Radunović V. opt. Milorad Šarac Pripadnici paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine	okrivljenici su proglašeni krivima i osuđeni: opt. Đorđe Ratković, Đorđe Jerinić, Stevo Radunović, svaki na kaznu zatvora u trajanju od 18 godina, a opt. Milorad Šarac na 20 godina zatvora. Vrhovni sud RH ukinuo je presudu 2019. godine i naložio ponovno suđenje. Dana 8.11.2024. godine Vijeće za ratne zločine ŽS Zagreb proglasilo je sve optuženike krivima i osudilo ih na kazne zatvora: opt. Đorđa Ratkovića, opt. Đorđa Jerinića i opt. Stevu Radunovića na 10 godina zatvora, a opt. Milorada Šarca na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina	Josip Flekač, Marko Flekač; Fizički i psihički zlostavljani: Josip Josipović i Mićo Ćorić.
10.	Zločin u Glinskom Novom Selu, opt.	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće:	I. opt. Vlado Čupović II. opt. George Nashid Kamal	Na Županijskom sudu u Zagrebu, 19. ožujka 2021. je započela rasprava u kaznenom postupku protiv opt. Vlade Čupovića i dr.	31 osobu, među kojima je bila i maloljetna djevojčica.

Na 10 godina zatvora osuđeni su opt. Đorđe Ratković, opt. Đuro Jerenić i opt. Stevo Radunović, dok je opt. Milorad Šarac osuđen na 12 godina zatvora. Optuženicima kao olakotna okolnost cijenjena dosadašnja neosuđivanost, dok im je kao otegotna okolnost utvrđena činjenica da su kazneno djelo počinili na uporan, dugotrajan i svirep način. Optužnica je teretila Ratkovića, Jerenića i Radunovića da su 15. rujna 1991., kao pripadnici tzv. Teritorijalne obrane Dubica, zarobili pripadnika hrvatskih oružanih snaga i civila hrvatske nacionalnosti, držeći ih zatvorene u WC-u poljoprivredne zadruge u Hrvatskoj Dubici. Optuženici su, zajedno s ostalim pripadnicima TO Dubica, tukli ranije zatočene civile da bi ih potom, točno neutvrđenog dana u studenom 1991., noću nasilno izveli u dvorište poljoprivredne zadruge, natjerali ih da pjevaju četničke pjesme i trče u krug po dvorištu do iznemoglosti. Pritom su ih, navodi se u optužnici, nogama, željenim te drvenim palicama i puškama udarali po svim dijelovima tijela. Kada zatočenici zbog dobivenih batina i iznemoglosti više nisu mogli trčati i popadali su na tlo, optuženici su gazili po njima, a Milan Petrović, sada pokojni pripadnik TO Dubica, pucao je iz automatske puške u pripadnika hrvatskih oružanih snaga i jednog civila hrvatske nacionalnosti, a potom im prerezao grkljan.

Sažetak tijeka kaznenog postupka: Ponovljeno suđenje pred izmijenjeno sudsko vijeće započelo je 16. ožujka 2023. Prijašnji postupak okončan je osuđujućom presudom. Presuda je javno objavljena 17. 05.2019. Optuženici su oglašeni krivima za počinjenje navedenih kaznenih djela te je svatko od četvorice optuženika osuđen na kazne zatvora u trajanju od po osamnaest godina, a petooptuženik na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina. Riječ je o 1. okrivljenom Đorđu Ratkoviću (50), 2. okrivljenom Đuri Jeriniću (50), 3. okrivljenom Stevi Radunoviću (55), 4. okrivljenom Veljku Radunoviću (85) i 5. okrivljenom Miloradu Šarcu (65) koji je dobio 20 godina zatvora. Vrhovni sud je naložio ponovljeno suđenje u siječnju 2020. utvrdivši niz bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, a između ostalog i pogrešno odmjerenju jedinstvenu kaznu zatvora za stjecaj kaznenih djela ratnog zločina protiv civila i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika koja sukladno čl. 43. OKZ RH ne smije prelaziti 15 godina zatvora. Inicijalna optužnica podignuta je u siječnju 2016. te je potom izmijenjena, najprije u travnju iste godine te potom i u svibnju 2019.

	Vlado Čupović i dr.¹⁹ K-rz-3/2016 Suđenje se provodi u odsutnosti	članka 120. stavak 1. OKZ RH. Optužnica: ŽDO-a Zagreb broj K-DO-63/14 od 10. studenoga 2015. Optužnica je izmijenjena 15. travnja i 16. svibnja 2016. Optužnicu zastupa Davorka Čolak, zamjenica ŽDO-a u Zagrebu. Broj predmeta:	Željka Skomeršić, predsjednica Renata Pražetina Kaleb, članica Jadranka Kos, članica	III. opt. Bogdan Jednak, zvan Božo i Garavi IV. opt. Ljubiša Juzbašić V. opt. Zoran Miljević VI. opt. Zoran Miljević VII. opt. Boro Miljević, VIII. opt. Milan Kraguljac IX. opt. Branko Bulat X. opt. Milan Karaica XI. opt. Mile Paspalj, prisutan, brani se sa slobode	Prvostupanjska oslobađajuća presuda protiv svih 11 optuženika donesena je 11. ožujka 2024.	
11.	Zločin u Kozibrodu, Zamlači i Strugi, opt. Pero Krnjeta K-rz-2/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Pero Krnjeta, pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga nedostupan hrvatskom pravosudnom sustavu, sudi mu se in absentia	Prvostupanjska oslobađajuća presuda donesena je 11. travnja 2024.	//

¹⁹ Sudsko vijeće kojim je predsjedala sutkinja Željka Skomeršić, oslobodilo je optužbe jedanaestoricu nekadašnjih pripadnika TO Glina za ratni zločin počinjen u Glinskom Novom Selu polovicom listopada 1991.

Sud je utvrdio kako ne postoje dokazi da se događaj uopće dogodio onako kako ga opisuje optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu podignuta u studenom 2015., već je moguće da se radi o nekoliko različitih događaja koje je onda tužitelj spojio u jedan.

Tijekom dugogodišnjeg suđenja, suđenje je započelo u ožujku 2021., neposredno su saslušani brojni svjedoci koji su opisivali kako su pripadnici srpskih paravojnih postrojbi tada išli od kuće do kuće, pljačkali, privodili tukli i ubijali civile.

No, brojni su svjedoci tvrdili da su se zločini dešavali početkom listopada dok se optužnica odnosi na razdoblje nakon toga.

Od jedanaest optuženika, hrvatskom pravosuđu dostupan je jedino XI.opt. Mile Paspalj.

Kaznenih postupak se protiv ostalih provodi u odsutnosti na temelju Rješenja izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu broj Kv-rz-13/18 od 26. listopada 2018., koje je postalo pravomoćno 23. siječnja 2019.

12.	Zločin u zatvoru Bijela, Bučju, grad Daruvar, opt. Milan Lončar i dr. K-rz-3/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Milan Lončar i još 23 optuženika Svi okrivljenici su pripadnici srpskih paravojnih i para policijskih snaga svi su nedostupni pravosudnim tijelima RH, sudi im se in absentia	Postupak u tijeku	//
13.	Zločin u Hrvatskoj Kostajnici, opt. Branko Dmitrović i opt. Nikola Begović K-rz-5/2020 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu broj K-DO-200/17, IS -DO-87/17 od 12. prosinca 2019. Zastupnik optužbe: Robert Petrovečki, zamjenik ŽDO-a Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. st. 1. OKZRH	Županijski sud u Zagrebu Sudsko vijeće: Iva Gradiški Lovreček, predsjednica Martina Maršić, članica Siniša Pleše, član	I. opt. Branko Dmitrović II. opt. Nikola Begović	Rasprava u kaznenom predmetu započela je 21. ožujka 2022. 03.10.2024 - Prvostupanjska osuđujuća presuda, dvojici optuženika određena je zatvorska kazna od po 11 godina	Žrtve/ubijeni: P. Ljubišić, D. Briševac, T. Jergović, V. Andrijević, D. Vujčić, D. Lenartić, S. Vukadin, D. Radić i civili P. Galić i Ž. Vujanović, M. Fazlić i pripadnik ZNG-a J. Vinski na lokaciji Babina Rijeka, dok se pripadniku pričuvnog sastava MUP-a J. Jurčeviću i civilu S. Solomonu, gubi svaki trag te se i danas vode kao nestali.
14.	Zločin u Dardi, opt. Milan Rajšić i dr. K-rz-2/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZ RH Optužnica precizirana u	Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Davor Mitrović, predsjednik Vijeća; sudac Miroslav Jukić, član Vijeća i sudac Ivan Vulić, član Vijeća	opt. Milan Rajšić i opt. Radoslav Košević nalaze se u istražnom zatvoru od 2023. godine na prijedlog ŽDO iz Osijeka postupak protiv I i II okr. razdvojen u odnosu na okr. Nebojšu	Rasprava je zaključena 14.3.2025. godine Nepravomoćan presuda objavljena dana 17. ožujka 2025. godine Mislav Rajšić osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 7, dok je opt. Radoslav Košević nepravomoćno oslobođen i pušten iz istražnog zatvora	Žrtve: Nikica Lučić, Stevo Grinfelder zvani "Švabo" i Branko Strmečki.

		odnosu na I i II okr. 10.3.2025. godine	Na raspravi dana 14. ožujka 2025. godine izmjena Vijeća: sudac Davor Mitrović, predsjednik Vijeća; sudac Miroslav Jukić, član Vijeća i sutkinja Biljana Đilas, članica Vijeća	Radovanovića, koji je nedostupan		
15.	Zločin u Benkovcu, okr. Željko Opačić K-rz-4/2017	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Dinko Mešin, predsjednik vijeća;	opt. Željko Opačić, nedostupan je pravosudnim tijelima Republike Hrvatske, sudi mu se in absentia. Na Županijskom sudu u Splitu optuženik je u rujnu 2024. oglašen krivim te osuđen na 12 godina zatvora.	Prvostupanjski postupak je u tijeku	Branko Zrilić, ubijeni
16.	Zločin na brdu Pogledić kod Gline, opt. Đuro Zlonoga i dr. 3 K-rz-2/2021 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu Optužnica broj K- DO-317/20 od 03. prosinca 2020. godine Optužnicu zastupa Vlasta Tomašković, zamjenica ŽDO Zagreb Kazneno djelo ratnog zločina protiv	Županijski sud u Zagrebu Vijeće za ratne zločine: sutkinja Tamara Pleše, predsjednica sutkinje Renata Miličević i Erna Dražančić, članice	I. Opt. Đuro Zlonoga II. Opt. Željko Zlokas	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 22. ožujka 2024. godine. Donesena prvostupanjska presuda kojom su obojica optuženika oglašena krivima i osuđena na po 12 godina zatvora. Kaznenih postupak zbog istih radnji, odnosno predmeta inkriminacije, vođen je protiv opt. Rade Miljevića u razdoblju od 2007. – 2012. Nakon dvije osuđujuće presude, optuženik je oslobođen optužbe. Vrhovni sud je potvrdio oslobađajuću presudu 21. siječnja 2014. Više detalja o navedenom predmetu nalazi se <u>ovdje</u> .	Ubijeni: Janko Kaurić, Milan Litrić, Borislav Litrić, Ante Žužić

		ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH.				
17.	Zločin u Oklaju, opt. Čedomir Vukadin K-rz-13/2015	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120./1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu	Okr. Čedomir Vukadin nazočan je tijekom dokaznog postupka. Uhićen je 23. ožujka 2015. na graničnom prijelazu Strmica. Branio se sa slobode.	Nepravomoćna osuđujuća presuda na 4 godine zatvora donesena je 22. travnja 2024.	//
18.	Zločin kod Ličkog Osika, Široke Kule Bukovca kod Perušića, opt. Čedo Budisavljević i dr.²⁰ Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci Optužnica ŽDO Rijeka od 03.01.2018. godine Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Rijeci	I. Opt. Čedo Budisavljević II. Opt. Milan Mirić III. Opt. Radomir Narandžić	Nepravomoćna presuda donesena je 6. lipnja 2024. Predmet je trenutačno u žalbenoj fazi.	ja imam podatak da se postupak vodi protiv 8 optuženika, ali ne znam je li podatak točan

²⁰ Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci je, nakon provedene istrage, podignulo optužnicu protiv trojice državljana Srbije (1948., 1964. i 1966.) zbog počinjenja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava odnosno ratni zločin protiv civilnog stanovništva opisan u čl. 120. st. 1. OKZ-a RH u vezi čl. 28. st. 2. tog Zakona, kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ-a RH. (3. 1. 2018.). Trojicu okrivljenika se tereti da su od 13. do 17. listopada 1991. u Ličkom Osiku (tada preimenovan u Teslingrad), Širokoj Kuli i okolici, obnašajući dužnost zapovjednika Teritorijalne obrane Teslingrad te dužnosti komandira i zamjenika komandira Odjeljenja milicije Teslingrad na teritoriju tada proglašene tzv. SAO Krajine, počinili navedeno kazneno djelo. Tereti ih se da, s obzirom na zapovjedne dužnosti i zaduženi za primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava o sigurnosti građanskih osoba tijekom oružanih sukoba, iako su znali, da pripadnici njihovih postrojbi ubijaju preostalo civilno stanovništvo hrvatske nacionalnosti, nisu poduzeli ništa da se nezakonita postupanja spriječe i suzbiju te da se počinitelji ubojstava otkriju i kazne, nego su dopustili da njima podređeni nastave s takvim radnjama pristajući na posljedice njihovih protupravnih radnji. Tako su neutvrđeni pripadnici TO Teslingrad i OM Teslingrad u navedenom razdoblju hicima iz vatrenog oružja usmrtili 22-oje civila na različitim lokacijama u Širokoj Kuli te Bukovcu Perušićkom.

<https://dorh.hr/hr/priopcenja/zupanijsko-drzavno-odvjetnistvu-u-rijeci-podignuta-optuznica-protiv-trojice-okrivljenika>

19.	Miniranje brane “Peruća”, opt. Borislav Đukić²¹ Ponovljeni postupak (treći postupak, drugi ponovljeni postupak)	Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Optužnica broj KT-27/93 od 13. prosinca 1995. Optužnicu zastupa Gordana Haramina Hranilović, zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Splitu Vijeće za ratne zločine: sutkinja Višnja Strinić	Opt. Borislav Đukić, general JNA. Optuženik je uhićen u Tivtu, Crna Gora.	U ponovljenom postupku, drugi ponovljeni postupak, optuženik je u ožujku 2024. oglašen krivim i osuđen na 10 godina zatvora. U inicijalnom kaznenom postupku optuženik ja osuđen na 9 godina zatvora. Na javnoj sjednici Vrhovnog suda održanoj 4. svibnja 2022. godine ukinuta je prvostupanijska presuda i predmet je vraćen na ponovni postupak. U ponovljenom postupku, opt. Borislav Đukić je 07. prosinca 2020. godine osuđen na 10 godina zatvora. Suđenje je započelo 13. srpnja 2016.	Prouzročena ukupna šteta Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) od oko 130 milijuna kuna. Izravna je šteta bila 90 milijuna kuna, dok je na sanaciju brane potrošeno 10 milijuna tadašnjih njemačkih maraka.
20.	Granatiranje Siska i okolice, opt. Milan Čeleketić i dr. K-rz-4/2020 Suđenje u odsutnosti	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, optužnica od 25.07.2019. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	I. Opt. Milan Čeleketić II. Opt. Slobodan Tarbuk III. Opt. Žarko Gačića IV. Opt. Milorad Janković V. Opt. Jovan Pavlica	Prvostupanijska osuđujuća presuda donesena je 24. svibnja 2024. Sud je prvooptuženog 78-godišnjaka Milana Čeleketića osudio na dvadeset godina zatvora, drugooptuženog 75-godišnjaka Žarka Gačića na deset godina zatvora, trećooptuženog 78-godišnjaka Slobodana Tarbuka na dvadeset godina zatvora, četvrtooptuženog 77-godišnjaka Milorada Jankovića na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina i petooptuženog 70-godišnjaka Jovana Pavlicu na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvanaest godina. Sud je, po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku, protiv svih optuženika odredio istražni zatvor koji može trajati do pravomoćnosti presude, a nakon pravomoćnosti presude najdulje do	Poginulo 8 civila

²¹ Nepravomoćna presuda donesena je 23. studenoga 2018. Vrhovni sud je dana 6. prosinca 2019. ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. Optuženik je 18. srpnja 2015. uhićen u Crnoj Gori na temelju međunarodne tjevalice i 23. veljače 2016. izručen Republici Hrvatskoj. U istražnom zatvoru je od 8. ožujka 2016. do 04.05.2022.

VIŠE NA: <https://documenta.hr/novosti/miniranje-brane-peruca-opt-borislav-dukic-ponovljeni-postupak/>

					pravomoćnosti rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora.	
21.	Zločin u Rosuljama, opt. Jovan Baljak K-rz-1/2024	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, br. optužnice KO-DO-1/2024 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	opt. Jovan Baljak pripadnik srpskih paravojnih / para policijskih snaga	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 23. rujna 2024.	//
22.	Zločin u Vitezu, BiH, Opt. Marijan Kozina K-Rz-3/2023	Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, br. optužnice KO-DO-37/2023 Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH	Županijski sud u Zagrebu	Opt. Marijan Kozina	Prvostupanjska oslobađajuća presuda donesena je 25. studenog 2024. godine	//
23.	Zločin na brdu Prevršac kod Volinje²² Suđenje se provodi u odsutnosti	Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120/1 OKZ RH Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu broj K-DO –	Županijski sud u Zagrebu	I. Opt. Dubravko Arambašić II. opt Zoran Keić	Prvostupanjska osuđujuća presuda donesena je 18. siječnja 2024. godine. Optuženici su osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina	Dana 23. srpnja 1991. oko 21:00h dvojica optuženika, s njima je bio još jedan, sada pokojni pripadnik, došli su u stan bračnog para Većeslava i Ivane Špruk pod izgovorom da traže radio stanicu te su ih svezali konopcem,

²² Rasprava je započela 9. rujna 2020. Nastavak je uslijedio 17. veljače 2021. Suđenje u odsutnosti provodi se na temelju rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 15. studenoga 2019. koje je postalo pravomoćno 4. veljače 2020.

		49/12 od 18. rujna 2017.				izveli iz stana, odveli na brdo Prevršac te u njih ispalili rafalne hitce iz vojnih pušaka nanijevši im mnogostruke ozljede po glavi i tijelu od kojih su na mjestu usmrćeni.

Postupci pred Visokim kaznenim sudom, 2024.

	Slučaj / stadij postupka	Datum održane sjednice VSRH/VKS	Komentar	Više informacija
1.	Zločin u mjestima Doboševica i Topolje, opt. Svetozar Okanović	Visoki kazneni sud 05.03.2024.	Vijeće Županijskog suda u Osijeku je 03. travnja 2023. donijelo, a 05. travnja 2023. objavilo presudu kojom je opt. Svetozar Okanović osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine.	Dostupno ovdje: https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-baranjskim-selima-opt-svetozar-okanovic/
2.	Zločin u mjestu Rosulje, Hrvatska Kostajnica, opt. Jovan Baljak	Visoki kazneni sud 19.03.2024.	Opt. Jovan Baljak je na Županijskom sudu u Zagrebu 03. listopada 2023. oslobođen optužbe za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Rasprava je započela 10. studenoga 2022. čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva.	Dostupno ovdje: https://documenta.hr/novosti/zlocin-u-mjestu-rosulje-opcina-hrvatska-kostajnica/
3.	Opt. Miloš Stanimirović	Visoki kazneni sud 26.11.2024.	Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku je 27. prosinca 2022. donijelo rješenje o nastavku istrage te je 23. siječnja 2023. podignuta optužnica.	//

			Optuženik je u međuvremenu nepravomoćno osuđen na 20 godina zatvora. Presuda je donesena 14. veljače 2024.	
4.	Zločin u Trpinji, opt. Zoran Vajić	Visoki kazneni sud 11.12.2024.	Opt. Zoran Vajić je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina u I. stupanjskom postupku 2024. godine na Županijskom sudu u Osijeku. Visoki kazneni sud, ako imam točnu informaciju, ukinuo je presudu i vratio predmet na ponovni postupak.	//
5.	Opt. Miloš Babić	Visoki kazneni sud 17.12.2024.	Sudjenje je provedeno u odsutnosti. Osudjujuća presuda donesena je 23. svibnja 2022. potom je u ponovljenom postupku, a nakon ukidbene odluke VKS, donesena odbijajuća presuda, najvjerojatnije zbog odustanka optuzbe od kaznenog progona, koja je postala pravomoćna 17. prosinca 2024.	//